

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo
tarnybos tarybos 2023-04-04 protokoliniu
nutarimu (protokolas Nr. TP-44)

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
RYŠIŲ REGULIAVIMO TARNYBA**

**AB „LTG INFRA“ GELEŽINKELIŲ TRANSPORTO VEIKLŲ APSKAITOS
ATSKYRIMO PATIKRINIMO REMIANTIS 2021 M. METINIŲ ATASKAITŲ
RINKINIŲ ATASKAITA**

2023 m. balandžio 4 d. Nr. (71.2Mr)ND-7
Vilnius

I. ĮŽANGA

Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas AB „LTG Infra“ (toliau – valdytojas) privalo atskirti geležinkelių transporto veiklų apskaitą pagal Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – Kodeksas) 24¹ straipsnio ir Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo¹ (toliau – Aprašas) reikalavimus ir privalo pagal Aprašo 27 punktą kasmet teikti ataskaitinio laikotarpio apskaitos atskyrimo informaciją bei šiame punkte nurodytas ataskaitas (toliau kartu – metinis ataskaitų rinkinys).

2022 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – RRT) iš valdytojo gavo 2021 m. metinį ataskaitų rinkinį² (toliau – pradinis metinis ataskaitų rinkinys). RRT nustatė, kad metiniame ataskaitų rinkinyje pateikta ne visa informacija, kurią reikalaujama pateikti pagal Aprašą, ir 2022 m. birželio 14 d. išsiuntė valdytojui prašymą³ pateikti trūkstamą informaciją.

2022 m. birželio 28 d. RRT iš valdytojo gavo papildomą metinio ataskaitų rinkinio informaciją⁴ (toliau – pirmasis papildymas). RRT nustatė, kad šiuo papildymu valdytojas pateikė ne visą prašytą informaciją, ir 2022 m. rugsėjo 2 d. išsiuntė valdytojui prašymą⁵ pateikti trūkstamą informaciją.

2022 m. rugsėjo 21 d. RRT iš valdytojo gavo papildomą metinio ataskaitų rinkinio informaciją⁶ (toliau – antrasis papildymas).

Be to, RRT darbuotojai, 2022 m. rugsėjo–gruodžio mėn. analizuodami pateiktą informaciją, iš valdytojo el. paštu bei organizuotų nuotolinių susitikimų metu gavo papildomos aiškinamosios informacijos, susijusios su apskaitos atskyrimu ir metiniame ataskaitų rinkinyje bei jo papildymuose teikta informacija.

Įvertinusi visą surinktą informaciją, RRT nustatė toliau išdėstytus faktus.

II. PATIKRINIMO TIKSLAS

Patikrinimo tikslas – užtikrinti, kad valdytojo vykdomos geležinkelių transporto veiklos apskaita būtų atskirta pagal Aprašo nuostatas ir kad pagal Aprašą teikiamas metinis ataskaitų rinkinys atitiktų Aprašo reikalavimus, bei įsitikinti, ar metiniame ataskaitų rinkinyje pateikta informacija yra tinkama galutinių paslaugų savikainai analizuoti.

III. PATIKRINIMO APIMTIS

Atliekant patikrinimą tikrinta:

1. ar 2021 m. metiniame ataskaitų rinkinyje ir jo papildymuose pateikta visa Aprašo 27 punkte nustatyta informacija ir ataskaitos;

2. ar 2021 m. metiniame ataskaitų rinkinyje ir jo papildymuose pateikta informacija ir ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus;

3. ar valdytojo veiklų apskaitos atskyrimo sistema (toliau – Sistema) atitinka Aprašo reikalavimus;

4. ar valdytojas 2021 m. laikėsi Kodekso 24¹ straipsnio 2–3 dalyse nustatytų finansinio skaidrumo reikalavimų.

Prireikęs patikrinimo metu žodžiu ir raštu bendrauta su valdytojo atstovais, siekiant išsiaiškinti Sistemos veikimo principus ir tinkamumą.

¹ Patvirtintas Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybos direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. 1V-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

² 2022 m. gegužės 31 d. raštu Nr. SD(INFRA)-2119/2022 „Dėl metinio ataskaitų rinkinio pateikimo“.

³ 2022 m. birželio 14 d. raštas Nr. (67.11Mr)1B-1590 „Dėl pateikto metinio ataskaitų rinkinio trūkumų“.

⁴ 2022 m. birželio 23 d. raštu Nr. SD(INFRA)-2448/2022 „Dėl metinio ataskaitų rinkinio trūkstamos informacijos ir duomenų pateikimo“.

⁵ 2022 m. rugsėjo 2 d. raštas Nr. (67.14Mr)1B-2320 „Dėl AB „LTG Infra“ 2021 m. veiklų atskyrimo apskaitos informacijos ir ataskaitų“.

⁶ 2022 m. rugsėjo 20 d. raštu Nr. SD(INFRA)-3505/2022 „Dėl papildomos informacijos ir ataskaitų pateikimo“.

IV. PATIKRINIMAI

1. Patikrinimas, ar 2021 m. metiniame ataskaitų rinkinyje ir jo papildymuose pateikta visa Aprašo 27 punkte nustatyta informacija ir ataskaitos

1 lentelė. Patikrinimas, ar metiniame ataskaitų rinkinyje pateiktos visos Aprašo 27 punkte reikalaujamos ataskaitos.

Aprašo papunktis	Aprašo 27 punkte reikalaujama ataskaita (dokumentas)	Informacija apie pateikimą ir kokiame dokumente pateikta (jei pateikta)
27.1	Ūkio subjekto vadovybės pareiškimas, kad Sistema bei metiniame ataskaitų rinkinyje pateikiama informacija atitinka apskaitos atskyrimą reglamentuojančius teisės aktus.	Pateikta pradinio metinio ataskaitų rinkinio 13 priede „2021 m. AB „LTG Infra“ veiklų atskyrimo paaiškinamasis raštas“ (failas <i>13+priedas+AB+LTG+Infra++2021+m.+veiklų+ataskaita+paaiškinamasis+raštas+ir+vadovybės+pareiškimas_vl.pdf</i>).
27.2	Ūkio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens patvirtinto Sistemos aprašo kopija.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 4 priedas (failai <i>4+priedas+Sistemas+aprašas+(2-2)+balanso+dalinimo+taisykles.pdf</i> (AB „LTG Infra finansinių ataskaitų vertės priskyrimo verslo vienetams taisyklės, toliau – Balanso paskirstymo aprašas) ir <i>4+priedas+Sistemas+aprašas+(1-2).xlsx</i> , toliau – Išlaidų paskirstymo aprašas).
27.3	Kiekvieno verslo vieneto pelno ir nuostolių ataskaitos, parengtos pagal Aprašo 1 priede pateiktą formą.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 1 priedas (failas <i>1+priedas+Verslo+vienetų+pelno+(nuostolio)+ataskaitos.pdf</i>).
27.4	Kiekvieno verslo vieneto balanso ataskaitos, parengtos pagal Aprašo 2 priede pateiktą formą.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 2 priedas (failas <i>2+priedas+Verslo+vienetų+balansai.pdf</i>).
27.5	Kompensacijų gavimo ir panaudojimo ataskaitos, išskiriant kiekvieną verslo vienetą.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 5 priedas (failas <i>5+priedas+Kompensacijų+ataskaita+pagal+Verslo+vienetus.xlsx</i>).
27.6	Vidinių pervedimų ataskaita, parengta pagal Aprašo 3 priede pateiktą formą.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 3 priedas (failas <i>3+priedas+vidinių+pervedimų+ataskaita.xlsx</i>).
27.7	Detalus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų (Didžiosios knygos) sąskaitų, įskaitant smulkesnes subsąskaitas, jei tokios naudojamos, planas su ataskaitinio laikotarpio duomenimis bei šių sąskaitų priskyrimo apskaitos atskyrimo sistemos sąskaitų kategorijoms informacija (pvz., kategorijos kodai).	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 6 priedas (failas <i>6+priedas+Didžiosios+knygos+apyvartos.xlsx</i>).
27.8	Kiekvienam pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams etapui suformuotos išsklotinės (matricos) su ataskaitinio laikotarpio duomenimis, kuriose pateikiama išsami informacija apie tai, kokios pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra skirstomi, kuo remiantis yra	Pajamų ir išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms išsklotinės pateiktos kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 12 priedas (failas <i>12+priedas+snaudy+pasiskirstymas+paslaugoms.xlsx</i>), antrojo papildymo 1 priedas (failai <i>Detalus snaudy paskirstimas 2021 01.xlsx</i> ir <i>Detalus snaudy paskirstimas 2021 12.xlsx</i>) ir 2 priedas (failas <i>2 priedas snaudy pasiskirstymas</i>

	atliekamas šis skirstymas, kokiam kaupimo centrui ar galutinei paslaugai pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra priskiriami.	<i>paslaugoms.xlsx</i>). Turto ir įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ataskaitos pateiktos kaip pirmojo papildymo 1 priedas (failas <i>1 priedas. Turto ir įsipareigojimų skirstymas Verslo vienetams.xlsx</i>). Turto ir įsipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitos pateiktos papildomu RRT prašymu (po atskirą failą kiekvienam verslo vienetui, pateikta darbo tvarka 2022 m. lapkričio 23 d.).
27.9	Kiekvieno verslo vieneto galutinių paslaugų ataskaitinio ir prieš jį buvusio laikotarpio ataskaita, kurioje nurodomi visų galutinių paslaugų pavadinimai, per ataskaitinį ir prieš jį buvusį laikotarpį paslaugų gavėjams suteiktos kiekvienos galutinės paslaugos vienetų skaičius, pajamų suma, tenkanti galutinei paslaugai bei galutinės paslaugos vienetui, išlaidų suma, tenkanti galutinei paslaugai bei galutinės paslaugos vienetui.	Pateikta pradinio metinio ataskaitų rinkinio 3 priede (failas <i>3+priedas+vidinių+pervedimų+ataskaita.xlsx</i> , AOC–AOI stulpeliai), atskira ataskaita neteikta.
27.10	Ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitos, kuriose atsispindėtų ūkio subjekto balanse apskaityto ilgalaikio, trumpalaikio turto ir (ar) įsipareigojimų balansinės vertės paskirstymas galutinėms paslaugoms.	Pateikta kaip pirmojo papildymo 2 priedas (failas <i>2 priedas. Galutinių paslaugų turtas ir įsipareigojimai.xlsx</i>), papildyta balanso straipsnių paskirstymo galutinėms paslaugoms skaičiavimų ataskaitomis, parengtomis pagal verslo vienetus (pateikta darbo tvarka 2022 m. lapkričio 23 d.).
27.11	Aprašo 24 punkte nurodytu atveju pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaita, kurioje pateikiama pagrįsto pelno apskaičiavimo metodika, konkrečių pagrįsto pelno dydžių apskaičiavimai ir kita informacija, pagrindžianti apskaičiuoto pagrįsto pelno atitiktį teisės aktų reikalavimams.	Pagrįsto pelno apskaičiavimo metodika pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 7 priedas (failas <i>7+priedas+Pagrįstas+pelnas+-+GPI+kainodaros+ir+informacijos+viešinimo+metodika.pdf</i>), pagrįsto pelno skaičiavimai pateikti kaip pirmojo papildymo 3 priedas (failas <i>3 priedas. Pagrįsto pelno ataskaita.xlsx</i>) (toliau – pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaita).
27.12	Pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų pokyčio priežasčių ataskaita, jei galutinių paslaugų pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai ataskaitinį laikotarpį, palyginus su prieš jį buvusiu ataskaitiniu laikotarpiu, keitėsi reikšmingu skirtumu.	Neteikta (2021 m. yra pirmieji metinio ataskaitų rinkinio teikimo metai).
27.13	Ūkio subjekto metinių finansinių ataskaitų rinkinys, sudarytas pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymą, jei jis nėra viešai paskelbtas teisės aktų nustatyta tvarka. Jei ūkio subjektas priklauso įmonių grupei, taip pat turi būti pateikti kitų įmonių grupės dalyvių metinių finansinių ataskaitų rinkiniai bei įmonių grupės metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys, sudarytas pagal Įmonių grupių konsoliduotosios finansinės atskaitomybės įstatymą, jei jie nėra viešai paskelbti teisės aktų nustatyta tvarka.	Skelbiama valdytojo svetainėje (https://ltginfra.lt/documents/12778/11611447/2021_LTG+INFRA_Finansin%C4%97s+ataskaitos.pdf/f02d1a71-5370-4afl-95b6-9d49f48ef3fd), su metiniu ataskaitų rinkiniu neteikta.

27.14	Jeigu ūkio subjektas priklauso vertikaliosios integracijos įmonių grupei, informacija apie vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio paskolas, nurodant kiekvienos sudarytos paskolos sutarties šalis, vertę, palūkanų dydį, paskolos grąžinimo terminą ir mokėjimus, atliktus (gautus) pagal šias sutartis, nurodant kiekvieno mokėjimo (gavimo) datą, gavėją (-us), (mokėtoją (-us)), sumas.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 8 priedas (failas <i>8+priedas+Tarpusavio+paskolos.xlsx</i>) ir pirmojo papildymo 4 priedas (failas <i>4 priedas Paskolos Cashpool.xlsx</i>).
27.15	Valdytojo informacija apie jo su vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyviais sudarytus sandorius, išskyrus nurodytus Aprašo 27.14 papunktyje, nurodant kiekvieno sandorio šalis, objektą, vertę, įvykdymo terminą, mokėjimus, atliktus tarp valdytojo ir kitų vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių, nurodant kiekvieno mokėjimo datą, gavėją (-us), sumas ir paskirtį (gautinų ir mokėtinų sumų ataskaitą).	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 9 priedas (failai <i>9+priedas+Gautinu+sumų+ataskaita.xlsx</i> ir <i>9+priedas+Mokėtinų+sumų+ataskaita.xlsx</i>) ir kaip pirmojo papildymo 5 priedas (failai <i>5 priedas Gautinu sumų ataskaita.xlsx</i> ir <i>5 priedas Mokėtinų sumų ataskaita.xlsx</i>).
27.16	Valdytojo informacija apie šių kategorijų išlaidas: viešosios geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros, atnaujinimo, modernizavimo ir naujos viešosios geležinkelių infrastruktūros statybos.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 10 priedas (failas <i>10+priedas+Techninės+priežiūros+išlaidos+ir+investicijos+pagal+kategorijas.xlsx</i>).
27.17	Informacija apie per ataskaitinį laikotarpį atliktus Sistemos pakeitimus.	Pateikta kaip pradinio metinio ataskaitų rinkinio 11 priedas (failas <i>11+priedas+schemos+pokyčių+registras.pdf</i>).
27.18	Paaiškinamasis raštas, kuriame turi būti nurodoma Aprašo 27.1–27.16 papunkčiuose nurodytų ataskaitų ir kitų dokumentų sudarymo principai ir kita informacija, padedanti suprasti juose pateiktus duomenis.	Pateikta metinio ataskaitų rinkinio 13 priede (failas <i>13+priedas+AB+LTG+Infra++2021+m.+veiklų+ataskaita+paaiškinamasis+raštas+ir+vadovybės+pareiškimas_v1.pdf</i>) (toliau – aiškinamasis raštas).
27.19	Kita informacija, leidžianti įvertinti, ar ataskaitiniu laikotarpiu ūkio subjektas vykdė Apraše ir kituose teisės aktuose įtvirtintus apskaitos atskyrimo reikalavimus.	Papildomai gauta informacija 2022 m. rugsėjo–gruodžio mėn. bendraujant su valdytojo atstovu el. paštu ir gyvai (nuotoliniu būdu).

Dėl metinių ataskaitų rinkinių sudarančių ataskaitų pateikimo taip pat pažymėtina, kad pageidautina, jog valdytojas aiškinamajame rašte pateiktų visų teikiamų ataskaitų, kurios sudaro metinį ataskaitų rinkinį, sąrašą, nurodydamas, pagal kokį Aprašo papunktį ir koku priedu jos teikiamos.

2. Pagal Aprašo 27 punktą metiniame ataskaitų rinkinyje ir jo papildymuose pateiktos informacijos atitikties Aprašo reikalavimams patikrinimai

2.1. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.2 papunktį pateiktas Sistemos aprašas atitinka Aprašo 8 punkto reikalavimus

Aprašo 8 punkte nustatyta, kad Sistemos apraše turi būti:

1) detalus kiekvieno verslo vieneto galutinių paslaugų sąrašas ir aprašymai (Aprašo 8.1 papunktis);

2) pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų nešiklių sąrašas, kuriame turi būti nurodyta kiekvieno nešiklio ekonominė prasmė, panaudojimas bei kiekvieno nešiklio skaitinių reikšmių kaupimo periodiškumas ir vieta, kurioje jos yra kaupiamos, bei vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios šių nešiklių teisingumą (Aprašo 8.2 papunktis);

3) pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams schema, kurioje turi būti nurodyti ūkio subjekto naudojami kaupimo centrai ir jų tarpusavio sąsajos; schema turi leisti aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo ūkio subjekto pasirinktu būdu logiką (Aprašo 8.3 papunktis);

4) kita informacija, įrodanti, kad naudojama Sistema atitinka Aprašo reikalavimus (Aprašo 8.4 papunktis).

Patikrinus, kaip įvykdyti aukščiau išdėstyti Aprašo reikalavimai, nustatyti toliau nurodyti faktai.

Galutinių paslaugų sąrašas

Peržiūrėjus galutinių paslaugų sąrašą, pateiktą Išlaidų paskirstymo aprašo lape „Galutinės paslaugos“, nustatyta, kad galutinėms paslaugoms yra suteikti tam tikri identifikaciniai kodai ir pavadinimai, galutinės paslaugos yra susietos su tam tikrais verslo vienetais (pelno centrais), tačiau galutinių paslaugų sąrašė nėra pateikta paslaugų aprašymų, kurių reikalaujama Aprašo 8.1 papunktyje. *Pažymėtina, kad metiniame ataskaitų rinkinyje teikiamame Sistemos apraše būtina pateikti galutinių paslaugų aprašymus, kaip reikalaujama Aprašo 8.1 papunktyje⁷.*

Nustatyta, kad kai kurioms galutinėms paslaugoms, susietoms su skirtingais verslo vienetais ir turinčioms skirtingus pavadinimus (pačios paslaugos yra vienodos, tik į pavadinimą įtraukta nuoroda į verslo vieneta), yra suteikti tokie patys kodai. Tokia situacija yra su galutinėmis paslaugomis, kurių kodai yra 280300000, 290101020, 290102100, 300201000, 310103000, 310202020, 420305010, 420305020, 430101010, 430101020, 430101030, 430101040, 430101050, 430101060, 430101090. RRT nuomone, vienodų kodų suteikimas analogiškomis galutinėms paslaugoms, kurios priskiriamos keliems skirtingiems verslo vienetams ir kurių pavadinimai yra skirtingi, savaime nėra trūkumas, tačiau, kaip matyti iš išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitų, rengiant šias ataskaitas (ir jas analizuojant) gali būti painiojami galutinių paslaugų pavadinimai (žr. 1 pav.). *Rekomenduotina pašalinti paslaugų kodų dubliavimąsi, kad išlaidų paskirstymo ataskaitose būtų išvengta klaidingų nuorodų į galutines paslaugas.*

1 pav. Galutinių paslaugų pavadinimų nurodymo klaidos.

Verslo vi	Verslo vieneto pavadinimas	Vidinė veikla	Vidinė veiklos p	Galutinė pasla	Galutinės paslaugos pavadinimas
X013	Komercinė KIT paslaugos	X000D01600	Rem.projekt.v.adm.	430101090 VIT	Kitos TVC paslaugos
X013	Komercinės KIT paslaugos	X000D01700	Inf.pr.koord.adm.są	430101010	VIT Krovos darbai
X013	Komercinės KIT paslaugos	X000D01600	Rem.projekt.v.adm.	430101030	VIT Dokumentų forminimas
X013	Komercinės KIT paslaugos	X000D01600	Rem.projekt.v.adm.	430101050	VIT Autotransporto naudojimas intermodaliniu tern

⁷ Galutinių paslaugų aprašymai atskirai pateikti 2023 m. kovo 21 d., su valdytoju derinant šios ataskaitos projektą, todėl laikoma, kad Aprašo 8.1 papunktyje nustatytas reikalavimas įvykdytas.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad į verslo vienetą X001 „Kitos INFRA paslaugos“ du kartus įtraukta galutinė paslauga 280300000 „Kitas techninis tikrinimas ir analizė“.

Patikrinus nustatyta, kad galutinių paslaugų sąrašė verslo vienetams, kurie yra susiję su geležinkelių paslaugų įrenginiais (toliau – GPI), priskirtos paslaugos atitinka valdytojo teikiamas galutines paslaugas, skelbiamas valdytojo svetainėje⁸.

Taip pat nustatyta, kad verslo vienetui (pelno centrui) X000 „Administracija/gamyba“ priskirtos paslaugos (pvz., „Palūkanos už pradelstus apmokėjimus“, „Užpajamuotos atsargos“ ir t. t.) savo esme yra ne paslaugos, o išlaidų rūšys. RRT vertinimu, jei šių išlaidų rūšių negalima pakeisti paslaugomis, tai jos bent jau turėtų būti pakeistos veiklomis (ar viena veikla), kad atspindėtų verslo vieneto, kaip veiklos, esmę.

Taip pat nustatyta, kad į paslaugų sąrašą (80–82 eilutės) yra įtraukti pelno centrai (X003, X004, X005), kuriems nėra priskirta jokių galutinių paslaugų ir nėra nurodyta, kokia tų pelno centrų paskirtis arba prasmė. *Rekomenduotina nurodyti šių pelno centrų paskirtį paskirstant pajamas, išlaidas ir balanso straipsnius galutinėms paslaugoms arba pašalinti šiuos pelno centrus iš galutinių paslaugų sąrašo.*

Nešikliai

Išlaidų paskirstymo nešiklių sąrašas pateiktas (Išlaidų paskirstymo aprašo lapas „Nešikliai“), nešiklių kaupimo vieta ir periodiškumas nurodyti, bet kai kuriais atvejais neaiškiai nurodyta nešiklio ekonominė prasmė ir panaudojimas, pvz., nurodyta, kad:

1) darbų tipui XV1111 „Fiksuoto ryšio pokalbių paslauga“ taikomas nešiklis, kurio kodas – „pagal minutes“, pavadinimas – „pagal minutes“, ekonominė prasmė – „pagal minutes“, nešiklio panaudojimas – „paslauga“;

2) darbų tipui XV1121 „Vietinių skirtųjų linijų nuoma“ taikomas nešiklis, kurio kodas – „pagal linijų VNT (skaičių)“, pavadinimas – „pagal linijų VNT (skaičių)“, nešiklio ekonominė prasmė – „pagal linijų VNT (skaičių)“, nešiklio panaudojimas – „paslauga“;

3) darbų tipui XV0920 „Kitas techninis tikrinimas ir analizė“ taikomas nešiklis, kurio kodas „pirminiuose dok. yra nurodomos atidirbtos H, paskui atiduodama į PSL vienetais“, pavadinimas – „pirminiuose dok. yra nurodomos atidirbtos H, paskui atiduodama į PSL vienetais“, nešiklio ekonominė prasmė – „Sąnaudos atliekamai PSG“.

Toks nešiklių apibūdinimas nėra aiškus Sistemos aprašo išorės naudotojui, be to, nešiklių kodai sutampa su pavadinimais, kodai ir pavadinimai labiau parodo paskirstymo logiką, o ne žymėjimą. *Rekomenduotina nustatyti trumpus nešiklių kodus (pvz., MWH, M2, VNT ir pan.), kurie atitiktų naudojamus išlaidų paskirstymo ataskaitose, ir aiškius pavadinimus (pvz., megavatvalandės, plotas, vienetų skaičius ir pan.), o nešiklio ekonominės prasmės skiltyje išsamiau paaiškinti nešiklio logiką ir tinkamumą.* Taip pat nėra nurodytos vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios išlaidų paskirstymo nešiklių teisingumą, t. y. ne iki galo įgyvendinti Aprašo 8.2 papunkčio reikalavimai.

Pajamų nešiklių ir jų aprašymų nepateikta, nes, valdytojo teigimu, pajamos galutinėms paslaugoms priskiriamos tiesiogiai, remiantis išrašytų sąskaitų informacija arba kitais principais⁹.

Turto ir įsipareigojimų nešikliai ir jų šaltiniai nurodyti Sistemos aprašo dalyje, pateiktoje PDF formatu (AB „LTG Infra“ finansinių ataskaitų vertės priskyrimo verslo vienetams taisyklės“, 5 skirsnis). Vidaus kontrolės procedūros, užtikrinančios šių nešiklių teisingumą, nenurodytos, t. y. ne iki galo įgyvendinti Aprašo 8.2 papunkčio reikalavimai.

Pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams schema

Išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms schema (Išlaidų paskirstymo aprašas) pateikta „Excel“ lentelės pavidalu, šis „Excel“ failas yra Sistemos aprašo dalis. Išlaidų

⁸ https://ltginfra.lt/documents/12778/9245331/GPI%20skelbimo+forma+2020-2021_2021.04.01.pdf/c7facd08-77cf-4eb9-b718-98c59c070e8f (paskutinį kartą žiūrėta 2023 m. vasario 13 d.).

⁹ Žr. šios ataskaitos 3.3 papunktį.

paskirstymo apraše yra nurodyti kaštų centrai (toliau – KC), kurių išlaidos yra skirstomos, su tais KC susijusių Didžiosios knygos sąskaitų ir kaštų elementų grupės, darbų tipai, matavimo vienetai, paskirstymo principai (nešikliai), KC gavėjai (arba jų grupės) (t. y. KC, kuriems toliau perduodamos išlaidos), paslaugų kolektoriai (vidaus veiklos) ir galutinės paslaugos. Išlaidų paskirstymo aprašo kituose „Excel“ darbalaukio lapuose yra pateiktas vidaus veiklų sąrašas, pelno ir KC hierarchija, nešiklių ir galutinių paslaugų sąrašai, iš dalies padedantys suprasti išlaidų paskirstymo sistemos principus ir struktūrą. Kitoje Sistemos aprašo dalyje, pateiktoje PDF formatu, yra detalieji nurodyti **balanso straipsnių** paskirstymo verslo vienetams principai (tiesioginis priskyrimas, paskirstymas taikant nešiklį) ir nurodyti duomenų šaltiniai, tačiau nei Išlaidų paskirstymo apraše, nei Sistemos apraše nėra pateikta išsamaus **išlaidų** paskirstymo procedūros (išlaidų perdavimo (skirstymo) iš pirminių KC kitiems KC iki galutinių paslaugų) aprašymo ar grafinės schemos. Bendra (principinė) išlaidų paskirstymo schema yra pateikta valdytojo atskirai pateiktoje Savikainos apskaičiavimo metodikoje¹⁰, tačiau ji nėra išsami ir neleidžia tiksliai suprasti visos išlaidų paskirstymo eigos, be to, yra bendro pobūdžio, t. y. taikoma visoms AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės įmonėms, o ne pritaikyta konkrečiai valdytojui pagal jo vykdomas veiklas ir teikiamas paslaugas. *Atsižvelgiant į tai, Sistemos aprašą būtina papildyti žodiniu ir grafiniu išlaidų paskirstymo eigos (principų ir etapų) aprašymu, kuriame būtų nuosekliai išdėstyta išlaidų paskirstymo nuo Didžiosios knygos sąskaitų tarp visų KC, verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms procedūra ir principai, kaip reikalaujama Aprašo 8.3 papunktyje.*

Įvertinus Išlaidų paskirstymo aprašą nustatyta, kad pradinių įrašų tolesniam skirstymui tarp KC tam tikrais atvejais naudojami techniniai KC (tarpiniai išlaidų gavėjai, nurodyti Išlaidų paskirstymo aprašo X stulpelyje), kurie nėra nurodyti Išlaidų paskirstymo aprašo B–E stulpeliuose, kuriuose pateikti visi KC, t. y. iš Išlaidų paskirstymo aprašo ne visada aišku, kokie KC įeina į techninius KC. Remiantis valdytojo paaiškinimu, kai kurie techniniai KC žymi regionus ir ūkius, pvz., XK101 yra Vilniaus regiono kelių ūkis, XR102 – Kauno regiono automatikos ir ryšių ūkis ir t. t. Išlaidų paskirstymo apraše šie regioniniai techniniai KC naudojami tam, kad nereikėtų nurodyti visų smulkesnių KC, tačiau faktiškai skirstoma smulkesniems KC. Valdytojas RRT prašymu papildomai pateikė regioninių techninių KC sąrašą ir nurodė jų vietą KC struktūroje (žr. 1 priedą).

Išlaidų paskirstymo apraše aiškiai nenurodžius regioninių techninių KC vietos KC struktūroje, nėra galimybės sekti išlaidų paskirstymo eigos (etapų) ir logikos, kaip reikalaujama Aprašo 8.3 papunktyje. *Rekomenduotina viename iš Išlaidų paskirstymo aprašo stulpelių, kuriuose nurodomi KC (B–E), surašyti regioninius techninius KC pagal šios ataskaitos 1 priede pateiktoje lentelėje nurodytą suskirstymą (atskirai pateiktas valdytojo¹¹), kadangi Išlaidų paskirstymo aprašo X stulpelyje tie regioniniai techniniai KC nurodyti kaip tarpiniai išlaidų gavėjai.*

Peržiūrėjus Išlaidų paskirstymo aprašą, taip pat nustatyta, kad, be regioninių KC, nėra aiškus ir kai kurių kitų Išlaidų paskirstymo aprašo X stulpelyje nurodytų KC (išlaidų gavėjų) žymėjimas, pvz., Išlaidų paskirstymo aprašo X stulpelyje naudojami KC kodai su papildomomis raidėmis kodo pabaigoje (pvz., XP0101X, XP0102X, XK101PR, XK101PA ir pan.), nors tokių KC kodų Išlaidų paskirstymo aprašo B–E stulpeliuose, kuriuose pateikiami visi KC, nėra nurodyta. *Rekomenduotina, vykdant Aprašo 8.3 papunkčio reikalavimą dėl išlaidų paskirstymo aiškumo, Išlaidų paskirstymo apraše paaiškinti, ką reiškia tokie KC kodai, ir (arba) tuos kodus įtraukti į Išlaidų paskirstymo aprašo B–E stulpelius.*

Nustatyta, kad kai kuriais atvejais Išlaidų paskirstymo apraše neaiškiai (nekonkrečiai) nurodomos galutinės paslaugos, kurioms priskiriamos konkretaus KC išlaidos (žr. Išlaidų paskirstymo aprašo AB stulpelį „Galutinės paslaugos / produktai“). Pvz., naudojamos tokios nuorodos kaip „visos transporto ir mechanizmų priežiūros paslaugos“, „visos LTG Infra X002 paslaugos ir kitų pelno centrų paslaugos“, „ryšių priežiūros paslaugos“ ir pan. Išlaidų paskirstymo aprašo išorės naudotojui nėra aišku, kokios konkrečiai tai paslaugos. *Rekomenduotina, vykdant Aprašo 8.3 papunkčio reikalavimą dėl išlaidų paskirstymo aiškumo, naudoti tik galutinių paslaugų*

¹⁰ AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės atliekamų darbų ir teikiamų paslaugų savikainos apskaičiavimo bei apskaitos atskyrimo metodika.

¹¹ 2022 m. lapkričio 11 d. el. laišku.

kodus, nurodytus galutinių paslaugų sąraše, arba Išlaidų paskirstymo apraše naudojamus papildomus žymėjimus (keletą paslaugų apimančias nuorodas) įtraukti į Išlaidų paskirstymo aprašo lapą „Galutinės paslaugos“ ir pateikti jų paaiškinimus.

Nustatyta, kad **pajamos** galutinėms paslaugoms (ir atitinkamai verslo vienetams) priskiriamos tiesiogiai pagal išrašytas sąskaitas už paslaugas.

Turto ir įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams schema pateikta kaip Sistemos aprašo dalis aprašomąja forma (lentelės pavidalu), grafinės schemos nepateikta. Minėtoje lentelėje nurodyta, kokių principu verslo vienetams paskirstomas kiekvienas balanso straipsnis. RRT vertinimu, turto ir įsipareigojimų paskirstymo aprašymas atitinka Aprašo 8.3 papunkčio reikalavimus.

2.2 Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.3 papunktį pateiktos verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.3 papunktyje nustatyta, kad verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitos turi būti parengtos pagal Aprašo 1 priede nustatytą formą.

Patikrinus verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitas nustatyta, kad jos atitinka Aprašo 1 priede nustatytą formą. Tačiau pažymėtina, kad, atsižvelgiant į šios ataskaitos 3.1 papunktyje pateiktas pastabas dėl verslo vienetų išskyrimo, turėtų būti sudaromos ir atitinkamų verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitos.

2.3. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.4 papunktį pateiktos verslo vienetų balanso ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.4 papunktyje nustatyta, kad verslo vienetų balanso ataskaitos turi būti parengtos pagal Aprašo 2 priede nustatytą formą.

Patikrinus verslo vienetų balanso ataskaitas nustatyta, kad jos atitinka Aprašo 2 priede nustatytą formą. Tačiau pažymėtina, kad, atsižvelgiant į šios ataskaitos 3.1 papunktyje pateiktas pastabas dėl verslo vienetų išskyrimo, turėtų būti sudaromos ir atitinkamų verslo vienetų balanso ataskaitos.

2.4. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.5 papunktį pateiktos kompensacijų gavimo ir panaudojimo ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.5 papunktyje nustatyta, kad metiniame ataskaitų rinkinyje turi būti pateiktos kompensacijų gavimo ir panaudojimo ataskaitos (toliau – kompensacijų ataskaitos), kuriose būtų išskirtas kiekvienas verslo vienetas. Aprašo 16 punkte reikalaujama, kad ūkio subjektas visas viešąsias lėšas, Europos Sąjungos fondų lėšas, kompensacijas, dotacijas ir (ar) subsidijas (toliau – kompensacijos), gautas dėl patirtų galutinių paslaugų teikimo išlaidų, paskirstytų galutinėms paslaugoms pagal kompensacijų registravimo buhalterinėje apskaitoje faktą (metiniame ataskaitų rinkinyje aiškiai išskirdamas gautas kompensacijas ir jų gavimo laikotarpį).

Atlikus patikrinimą nustatyta, kad:

- a) pateikta viena bendra kompensacijų ataskaita;
- b) kompensacijų ataskaitos skiltyse „Finansavimo šaltinis“ ir „Finansavimo rūšis“ nėra nurodyta, kuo (kokia sutartimi) remiantis teikiama kompensacija, kokia kompensacijos paskirtis (kas kompensuojama), kokiam laikotarpiui yra numatytos kompensacijos ir kokios numatomos (metinės) jų sumos. Nesant šios informacijos, nėra galimybės patikrinti, ar gautas lėšas valdytojas panaudojo tik viešosios geležinkelio infrastruktūros valdytojo veiklai, kaip reikalaujama Kodekso 24¹ straipsnio 7 dalyje;
- c) kompensacijų ataskaitoje kompensacijos yra paskirstytos verslo vienetams, kaip reikalaujama Aprašo 27.5 papunktyje;
- d) kompensacijų ataskaitoje nėra nurodyta, kokioms konkrečiai išlaidoms kompensuoti buvo panaudotos gautos kompensacijos. Remdamasi Didžiosios knygos išrašu, valdytojo pateiktu pradinio

metinio ataskaitų rinkinio 6 priede, RRT rado informaciją apie su turtu susijusių kompensacijų panaudojimą (nusidėvėjimo išlaidoms sumažinti), tačiau informacijos apie konkretų kitų kompensacijų panaudojimą (kokioms išlaidoms sumažinti) metiniame ataskaitų rinkinyje nėra pateikta;

e) kompensacijų ataskaitoje nurodytos sumos (pradiniai likučiai, gavimas / panaudojimas, galutiniai likučiai) atitinka Didžiosios knygos 3 klasės sąskaitų, susijusių su dotacijomis, pradinių likučių, operacijų (kredito / debito) ir galutinių likučių sumas. Kompensacijų ataskaitoje nurodyta su turtu susijusių dotacijų panaudojimo suma – 21 611 874,82 Eur (sumažintos ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos) – atitinka Didžiosios knygos 6 klasės sąskaitų, susijusių su dotacijų panaudojimu, galutinių likučių sumą. Nustatyta, kad visa ši suma buvo panaudota turto nusidėvėjimo sąnaudoms kompensuoti. Šios sąskaitos yra įtraukiamos į galutinėms paslaugoms paskirstomas išlaidas, todėl darytina išvada, kad atitinkamos kompensacijos paskirstytos galutinėms paslaugoms pagal kompensacijų registravimo buhalterinėje apskaitoje faktą, kaip reikalaujama Aprašo 16 punkte. Kompensacijų ataskaitoje nurodyta su pajamomis ir sąnaudomis susijusių dotacijų panaudojimo suma – 3 012 811,68 Eur be PVM). Remiantis valdytojo atstovo žodiniu paaiškinimu, mažinant išlaidas ši kompensacijų suma yra paskirstoma įvairiems išlaidų straipsniams, atsižvelgiant į tai, kokios išlaidos yra susijusios su teikiama kompensacija; Didžiojoje knygoje nėra požymių, pagal kuriuos būtų galima patikrinti, ar atitinkamos kompensacijos paskirstytos galutinėms paslaugoms pagal kompensacijų registravimo buhalterinėje apskaitoje faktą;

f) kompensacijų ataskaitoje yra skiltis „Perkelta tarp sričių“, tačiau nėra paaiškinta, ką tie perkėlimai reiškia ir kodėl jie buvo atlikti.

Rekomenduotina ištaisyti b, d, e ir f punktuose nurodytus trūkumus.

2.5. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.6 papunktį pateikta vidinių pervedimų ataskaita atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.6 papunktyje nustatyta, kad vidinių pervedimų ataskaita turi būti parengta pagal Aprašo 3 priede nustatytą formą. Aprašo 12 punkte nustatyta, kad, siekiant apskaičiuoti vidinius pervedimus, ūkio subjektas privalo Sistemoje išskirti visas atliekamas vidaus veiklas (išskiriant pagrindines ir pagalbines vidaus veiklas), šių veiklų pajamas ir (arba) išlaidas. Nustatant vidaus veiklų apimtį, detalumą ir skaičių, ūkio subjektas turi atsižvelgti į teikiamų galutinių paslaugų specifiką. Aprašo 13 punkte nustatyta, kad vidinio pervedimo dydis, tenkantis galutinei paslaugai, turi būti apskaičiuojamas šiais vienas po kito nuosekliai einančiais etapais:

- 1) apskaičiuojama kiekvienai vidaus veiklai tenkanti išlaidų suma;
- 2) apskaičiuojama kiekvienos vidaus veiklos apimtis, t. y. atliktų vidaus veiklų kiekis pagal pasirinktą matavimo vienetą;
- 3) apskaičiuojamas vidinio pervedimo dydis, t. y. vidaus veiklos išlaidų suma padalijama iš vidaus veiklos apimtį;
- 4) apskaičiuojamas konkrečios vidaus veiklos panaudojimo koeficientas, parodantis, koku mastu tam tikra vidaus veikla yra atliekama konkrečiai galutinei paslaugai teikti; vidaus veiklos panaudojimo koeficientai turi būti nustatyti pagal faktinį suteiktų galutinių paslaugų kiekį, naudojant praėjusio ataskaitinio laikotarpio statistinius duomenis;
- 5) apskaičiuojamas vidinio pervedimo, tenkančio galutinei paslaugai, dydis, t. y. vidinio pervedimo dydis padauginamas iš vidaus veiklos panaudojimo koeficiento.

Patikrinus nustatyta, kad valdytojo pateikta vidinių pervedimų ataskaita iš esmės atitinka Aprašo 3 priede nustatytą formą, tačiau su tam tikromis išlygomis, išdėstytomis toliau.

Vidinių pervedimų ataskaitoje valdytojas išlaidų vidinius pervedimus yra suskirstęs pagal jo atliekamas vidaus veiklas, šias vidaus veiklas jis yra sugrupavęs į pagrindines, pagalbines ir bendrąsias (pastarosios dvi grupės nėra aiškiai išskirtos, šiuo atžvilgiu vadovautasi Sistemos aprašu), tačiau yra išskirta atskira skiltis „Be kaštų centrų“, iš kurios matyti, kad ne visos išlaidos yra priskirtos KC ir atitinkamoms vidinėms veikloms. Pajamos pagal veiklas nėra paskirstytos. RRT vertinimu, vidaus veiklų detalumas yra pernelyg didelis, nes dalis tokio pat pobūdžio vidaus veiklų (pvz., kelių

ūkio veikla, automatikos ir ryšių ūkio veikla, pastatų ūkio veikla, eismo ūkio veikla) yra padalintos į regionus arba tarpstočius (pvz., „Baisogala–Gimbogala / Automatikos ir ryšių ūkio veikla“, „Jasiūnai–Stasylos / Elektros tiekimo ūkio veikla“, „Prekinių vagonų nuoma Šiaulių reg.“ ir pan.). Dėl tokio smulkaus vidaus veiklų skirstymo vidaus veiklų yra labai daug (iš viso 1 058 vidaus veiklos), vidinių pervedimų ataskaita tampa didelė ir nepatogi naudoti analizuojant konkrečiai paslaugai priskirtas vidaus veiklos išlaidas. *Rekomenduotina, teikiant RRT metinį ataskaitų rinkinį, valdytojo vidaus veiklų sąrašą nustatyti suvestinius vidaus veiklų lygmenis (pvz., „Automatikos ir ryšių ūkio veikla“, „Kelių ūkio veikla“ ir pan.), kurie apimtų visus to paties pobūdžio vidaus veiklos regionus ir (arba) tarpstočius, ir vidinių pervedimų ataskaitoje nenaudoti vidaus veiklų skirstymo pagal regionus ir (arba) tarpstočius. Taip pat būtina užtikrinti, kad visos išlaidos būtų priskirtos vidaus veikloms (o iš pradžių – KC), t. y. ataskaitose ir apskritai skirstant išlaidas neturėtų būti tokių išlaidų kategorijos kaip „Be kaštų centrų“ ar pan.*

Patikrinus vidinių pervedimų ataskaitos atitiktį Aprašo 13 punkto 1–5 papunkčiams, nustatyta, kad taikyta galutinėms paslaugoms tenkančių išlaidų apskaičiavimo metodika apskritai atitinka Aprašo 13 punkte nustatytą metodiką, tačiau iš ataskaitos nėra aišku, kaip apskaičiuojama kiekvienos vidaus veiklos apimtis. Be to, kai kurių vidaus veiklų matavimo vienetai yra sąlyginiai, t. y. vienerių metų vidaus veiklos apimtis prilyginama 12-ai vienetų, o išlaidos konkrečiai galutinei paslaugai tokiu atveju priskiriamos tiesiogiai (visos vidaus veiklos išlaidos priskiriamos vienai galutinei paslaugai) arba taikant nešiklį, nurodytą Išlaidų paskirstymo apraše (pvz., „gamybinė savikaina“, t. y., kaip nustatyta, galutinei paslaugai priskirtos tiesioginės išlaidos). *Rekomenduotina ataskaitoje pagrįsti vidaus veiklų apimčių nustatymą (pvz., jį pateikiant atskirame lape), o tais atvejais, kai vidaus veiklos išlaidos paskirstomos naudojant nešiklį (taikytina papildomų ir bendrųjų veiklų atveju), kaip vidaus veiklos apimties matavimo vienetą nurodyti atitinkamo dydžio, pagal kurį skirstomos išlaidos, sumą (pvz., bendrą paslaugų, kurioms skirstomos vidaus veiklos išlaidos, gamybinės savikainos sumą). Jei dėl kokių nors priežasčių tokių verčių nurodyti neįmanoma ar pernelyg sudėtinga, rekomenduotina teikiant metinį ataskaitų rinkinį paaiškinti tokių sąlyginių veikos apimties vienetų nustatymo logiką.*

2.6. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.7 papunktį pateiktas sąskaitų planas su ataskaitinio laikotarpio duomenimis atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.7 papunktyje nustatyta, kad metiniame ataskaitų rinkinyje būtų pateiktas detalus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) išipareigojimų (Didžiosios knygos) sąskaitų, įskaitant smulkesnes subsąskaitas, jei tokios naudojamos, planas su ataskaitinio laikotarpio duomenimis bei šių sąskaitų priskyrimo Sistemos sąskaitų kategorijoms informacija (pvz., kategorijos kodais).

Atlikus patikrinimą, nustatyta, kad toks Didžiosios knygos sąskaitų planas su ataskaitinio laikotarpio duomenimis yra pateiktas, tačiau jame nėra nurodyta, kokioms Sistemos sąskaitų kategorijoms tos Didžiosios knygos sąskaitos yra priskiriamos. Papildomai pažymėtina, kad tikrinant mėnesines išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitas (antrojo papildymo 1 priedas) nustatyta, kad paskirstant išlaidas galutinėms paslaugoms yra naudojami dviejų rūšių išlaidų (= kaštų) elementai: vieni visiškai atitinka Didžiosios knygos 6-os klasės sąskaitas (toliau – pirminiai išlaidų elementai), o kiti (toliau – antriniai išlaidų elementai) sudaro atskirą išlaidų rūšių sistemą, tačiau valdytojas nei Sistemos apraše, nei pagal Aprašo 27.7 pateiktame sąskaitų plane, nei pagal Aprašo 27.8 papunktį pateiktose išlaidų paskirstymo ataskaitose nenurodė, kaip pirminiai ir antriniai išlaidų elementai yra susiję tarpusavyje. Be to, metinėje išlaidų paskirstymo išsklotinėje (matricoje), pateiktoje pagal Aprašo 27.8 papunktį (pradinio metinio ataskaitų rinkinio 12 priedas), išlaidų rūšys yra suskirstytos į stambias kategorijas (pvz., „Darbo užmokestis V“, „SODRA V“, „Medžiagos V“ ir pan.). Nustatyta, kad šios stambios išlaidų kategorijos yra antrinių išlaidų elementų sistemos dalis. Atskiru prašymu valdytojas nurodė, kad mėnesinių išlaidų paskirstymo išsklotinių (matricų) pirminių apskaitos atskyrimo sistemos išlaidų lapuose nurodytos išlaidų elementų grupės (žymimos kodais nuo 01 iki 07) atitinka minėtas stambias išlaidų kategorijas, nurodytas metinėje išlaidų paskirstymo išsklotinėje (matricoje), ir pateikė atitinkamą išlaidų sąskaitų grupavimą į stambias išlaidų kategorijas. Tačiau pažymėtina, kad norint mėnesinėse išlaidų paskirstymo ataskaitose atsekti visą išlaidų

paskirstymo seką nuo pirminių apskaitos atskyrimo sistemos įrašų iki galutinių paslaugų išlaidų, nepakanka žinoti ryšių tarp Didžiosios knygos išlaidų sąskaitų ir minėtų stambiųjų kategorijų, nes išlaidų paskirstymo procese naudojami ir kiti antriniai išlaidų elementai, kurių ryšių su Didžiosios knygos sąskaitomis ir stambiosiomis išlaidų kategorijomis valdytojas nepateikė.

Rekomenduotina pagal Aprašo 27.7 papunktį teikiamoje ataskaitoje nurodyti ryšius tarp Didžiosios knygos išlaidų sąskaitų ir visų antrinių išlaidų elementų, taip pat tarpusavio ryšius antrinių išlaidų elementų sistemoje.

2.7. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.8 papunktį pateiktos kiekvienam pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams etapui suformuotos išsklotinės (matricos) su ataskaitinio laikotarpio duomenimis atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.8 papunktyje nustatyta, kad valdytojas privalo pateikti kiekvienam pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams etapui suformuotas išsklotines (matricas) su ataskaitinio laikotarpio duomenimis, kuriose pateikiama išsami informacija apie tai, kokios pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra skirstomi, kuo remiantis yra atliekamas šis skirstymas, kokiam kaupimo centrui ar galutinei paslaugai pajamos, išlaidos, turtas ir (ar) įsipareigojimai yra priskiriami. Suformuotos išsklotinės (matricos) turi leisti aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei pajamų, išlaidų, turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo pasirinktuoju būdu ekonominę logiką.

Valdytojas, pagal 27.8 papunktį teikdamas išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms išsklotines (matricas) (toliau – išlaidų paskirstymo ataskaitos), pateikė dviejų rūšių ataskaitas:

a) 2021 m. metinių išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitą (toliau – metinė išlaidų paskirstymo ataskaita);

b) kiekvieno 2021 m. mėnesio išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitas (toliau – mėnesinės išlaidų paskirstymo ataskaitos).

Patikrinus nustatyta, kad metinėje išlaidų paskirstymo ataskaitoje valdytojas pateikė tik išlaidų grupių paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms rezultatus, tačiau nenurodė išlaidų paskirstymo etapų su tarpiniais išlaidų paskirstymo duomenimis. Mėnesinėse išlaidų paskirstymo ataskaitose valdytojas nurodė ir išlaidų paskirstymo etapus, tačiau ši ataskaita neleidžia aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visų išlaidų paskirstymo verslo vienetams etapų (lygmenų), nes nei Sistemos apraše, nei išlaidų paskirstymo ataskaitose nėra nurodyta, kokie apskritai yra išlaidų paskirstymo etapai ir kokia yra jų skirstymo eiliškumo logika. Mėnesinėse išlaidų paskirstymo ataskaitose yra išskirti trys išlaidų paskirstymo etapai, tačiau iš ataskaitų nėra aišku, kokios kategorijos ar kokio lygmens kaupimo centrams išlaidos skirstomos pirmajame etape, kokios kategorijos ar lygmens kaupimo centrams jos (per)skirstomos antrajame etape ir t. t.

Rekomenduotina Sistemos apraše aiškiai apibrėžti išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms etapus ir juos aiškiai išskirti išlaidų paskirstymo ataskaitose. Pvz., vienas iš galimų būdų, kaip apibrėžti tuos etapus, būtų KC ir (arba) kitų kaupimo centrų eiliškumo nustatymas visoje išlaidų paskirstymo sekoje ir to eiliškumo susiejimas su tam tikru išlaidų paskirstymo etapu.

Taip pat, atlikus patikrinimą, buvo nustatyti tokie išlaidų paskirstymo ataskaitų trūkumai:

1) išlaidų paskirstymo nuo pirminių įrašų iki galutinių paslaugų ataskaitos pateiktos atskirais „Excel“ failais pagal kiekvieną 2021 m. mėnesį, dėl to nėra galimybės atlikti metinių duomenų analizės ir palyginimo su kitų metų išlaidų paskirstymo metinėmis ataskaitomis. Galimybės sujungti visų mėnesių išlaidų ataskaitas į vieną „Excel“ lapą, neatliekant papildomo duomenų apdorojimo, yra ribotos dėl labai didelio duomenų eilučių kiekio (viršijamas „Excel“ lapo maksimalus eilučių kiekis). Toks didelis eilučių kiekis iš dalies susidaro dėl to, kad dalis mėnesinių išlaidų paskirstymo ataskaitų duomenų eilučių yra dubliuojamos, nes skirstomos išlaidų sumos ir joms taikomos nešiklių vertės pateikiamos atskirose eilutėse, kaip toliau parodyta 2 lentelėje.

2 lentelė. Išlaidų paskirstymo duomenų eilučių dubliavimas mėnesinėje išlaidų paskirstymo ataskaitoje.

Kaštų elementas	Kaštų elem.pavadinim	Kaštų centras	CO objekto pavadinimas	Darbu tipas	Reikšm.atask.vali ut.	Bendras kiekis	Korespond.mata v.vnt.	Partnerio objektas	CO partnerio objekto pavadin
VX72610003	GPJ ryš.jreng.priež.	X0002D1113	Naud.gel.nied.jr/Ryš / GPJ ryš.jreng.priež.X72610		0,00	-1,000 %VN		X000P42360	Naud.gel.nied.f/m jr
VX72610003	GPJ ryš.jreng.priež.	X0002D1113	Naud.gel.nied.jr/Ryš / GPJ ryš.jreng.priež.X72610		-58440,25	0,000 %VN		X000P42360	Naud.gel.nied.f/m jr
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		0,00	-80,00 %		X000P42360	Naud.gel.nied.f/m jr
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		0,00	-5,00 %		X009P42352	Naud.kel.st., past.
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		0,00	-15,00 %		X010P42352	Naud.kel.st., past.
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		-20059,45	0,000 %		X000P42360	Naud.gel.nied.f/m jr
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		-1253,72	0,000 %		X009P42352	Naud.kel.st., past.
VX70007003	VI aut.ryš.ūk.pasl.	X0002D1411	Stotys/stotel/Ryš.ūk / VI aut.ryš.ūk.pasl. X70007		-3761,15	0,000 %		X010P42352	Naud.kel.st., past.

Rekomenduotina, siekiant sumažinti eilučių kiekį išlaidų paskirstymo ataskaitose, išlaidų sumas ir nešiklių vertes nurodyti toje pačioje eilutėje. Taip pat rekomenduotina mėnesinių išlaidų paskirstymo ataskaitų neteikti, o teikti tik metinę, visų mėnesių duomenis sujungiant į vieną bendrą ataskaitą ir kiekvienoje ataskaitos eilutėje nurodant mėnesio, kurį buvo patirtos išlaidos, numerį;

2) mėnesinių išlaidų paskirstymo ataskaitų išlaidų paskirstymo etapų lapuose nenurodyti darbų tipų pavadinimai. Vien tik kodų pateikimas (pavadinimus nurodant Sistemos apraše) nelaikytinas reikšmingu trūkumu, tačiau ataskaitos su darbų tipų pavadinimais naudojimas būtų tinkamesnis ir efektyvesnis;

3) išlaidų paskirstymo ataskaitų lapuose, kuriuose pateikiamas išlaidų paskirstymas galutinėms paslaugoms (metinės ataskaitos J stulpelis, mėnesinių ataskaitų lapo „Vidinės veiklos į paslaugą“ J stulpelis) išskiriamos iš dalies sutampančios išlaidų elementų grupės (pvz., išskiriamos tokios išlaidų grupės kaip „Darbo užmokestis NT“, „Sodra NT“, „Kitos sąnaudos NT“, „Nusidėvėjimas V“, bet kartu ir tokios išlaidų grupės kaip „VI aut.ryš.ūk.pasl.“, „VI eismo ūk.st.pasl.“, kurios, kaip matyti iš minėtų ataskaitų kitų stulpelių (metinės ataskaitos L–U stulpeliai, mėnesinių ataskaitų lapo „Vidinės veiklos į paslaugą“ L–U stulpeliai), taip pat apima, pvz., dalį darbo užmokesčio, nusidėvėjimo ir kitų sąnaudų. Valdytojas yra nurodęs, kad išlaidos stambiausiu lygmeniu yra grupuojamos į septynias kategorijas (darbo užmokestis, soc. draudimo mokestis, medžiagos, kuras, elektra, nusidėvėjimas, kitos sąnaudos), todėl rekomenduotina ataskaitose išlaikyti vienodą, nesidubliuojantį išlaidų elementų, nurodomų išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitose, klasifikavimą. Be to, tuose pačiuose ataskaitos lapuose išlaidos į kategorijas yra suskirstytos ir stulpeliuose (L–T stulpeliai), vėl išskiriant tokias išlaidų kategorijas kaip darbo užmokestis, kuras, nusidėvėjimas ir kt., taip pat išskiriant papildomas kategorijas „Vidpasl“ (vidinės paslaugos) ir „IF mokestis“ (infrastruktūros mokestis). RRT vertinimu, toks kryžminis išlaidų kategorijų pateikimo būdas (tiek eilutėse, tiek stulpeliuose) yra perteklinis, todėl rekomenduotina išlaidų kategorijas nurodyti vienu iš būdų (stulpeliuose arba eilutėse), taip pat pašalinti šioje pastraipoje pirmiau nurodytus skirstymo į kategorijas trūkumus;

4) išlaidų paskirstymo ataskaitose yra išlaidų, kurios nėra susietos su jokių kaštų elementu ir (arba) su jokia vidaus veikla / KC. Kad būtų aišku, kokios tai išlaidos, rekomenduotina visas išlaidas priskirti konkrečiam išlaidų elementui ir (arba) vidaus veiklai / KC;

5) kaip minėta šios ataskaitos 2.6 papunktyje, valdytojo naudojama išlaidų elementų sistema išlaidų paskirstymo ataskaitose neleidžia sekti pirminių išlaidų sumų, turinčių išlaidų sąskaitos (= pirminio išlaidų elemento) požymį, judėjimo išlaidų paskirstymo grandinėje, todėl nėra galimybės analizuoti, kokiems verslo vienetams, vidaus veikloms ir galutinėms paslaugoms buvo priskirtos pasirinktų rūšių išlaidos;

6) išlaidų paskirstymo ataskaitose nėra galimybės matyti darbų tipų gavėjų, t. y. darbų tipų, kuriems tam tikrame išlaidų skirstymo etape buvo priskirtos išlaidos (nurodyti tik KC gavėjai, nors kai kuriais atvejais į KC perduodamos išlaidos yra perduodamos ne vienam darbų tipui. Tai neleidžia visapusiškai atsekti pasirinktų išlaidų paskirstymo grandinės.

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus trūkumus, laikytina, kad išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitos neatitinka Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimų, todėl nėra galimybės aiškiai identifikuoti išlaidų paskirstymo etapų ir ekonominės išlaidų skirstymo logikos. Rekomenduotina ištaisyti 1–6 punktuose nurodytus trūkumus.

Nustatyta, kad mėnesinėse išlaidų paskirstymo ataskaitose (konkrečiai žiūrėta 12 mėnesio ataskaita) yra KC, kurių nėra Išlaidų paskirstymo aprašo E stulpelyje, t. y. dalis 2021 m. išlaidų

priskirta KC, kurių išlaidų skirstymo tvarka Išlaidų paskirstymo apraše nėra nurodyta. Tokių KC pavyzdžiai: X1011D2111, X1011D2121, X1011D2122, X1011D2123, X1021D2111, X1021D2121, X1021D4512, X1021D5512, X1031D2111, X1031D2112, X1031D2113, X1041D2111, X1041D2121. *Būtina į Išlaidų paskirstymo aprašą įtraukti visus KC, kurie faktiškai naudojami paskirstant išlaidas.*

Be to, siekiant įsitikinti, ar išlaidų paskirstymo ataskaitose pateiktas visų išlaidų, kurios buvo nurodytos pirminio išlaidų paskirstymo lentelėje¹², paskirstymas, patikrinta, ar šiose ataskaitose sutampa pradinės ir paskirstytos išlaidų sumos. Remiantis Išlaidų paskirstymo aprašu nustatyta, kad išlaidas paskirstant verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms, be kitų požymių, kaip išlaidų pobūdžio identifikavimo priemonės naudojami KC. Taip pat nustatyta, kad tuo atveju, kai išlaidų negalima iš karto (tiesiogiai) priskirti vienam konkrečiam verslo vienetui, vidaus veiklai ar galutinei paslaugai, naudojami tarpiniai KC. Išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms proceso metu visos tam tikriems KC priskirtos išlaidos galiausiai priskiriamos tam tikroms vidaus veikloms (o paskui ir galutinėms paslaugoms). Vadovaujantis logika, kad tam tikram tarpiniam KC priskirtos ir iš jo tam tikrai vidaus veiklai perduotos išlaidos turi sutapti, remiantis 2021 m. 12 mėnesio išlaidų paskirstymo ataskaita, atrankiniu būdu patikrinta, ar sutampa tam tikriems KC priskirtos ir iš jų perduotos išlaidų sumos, t. y. ar mėnesinėje ataskaitoje į išlaidų paskirstymo tarp KC etapus įtrauktos visos išlaidos.

3 lentelė. KC priskirtos ir iš KC perduotos išlaidų sumos.

Eil. Nr.	KC	Pirminiai įrašai, priskirti KC	Skirstant išlaidas į KC gauta iš kitų KC	Skirstant išlaidas iš KC perduota kitiems KC	Skirtumas (turėtų būti nulis)
1.	X1014D1115	63 538,55	0,00	63 538,55	0,00
2.	XP01000000	1 984,93	100 728,03	102 712,94	0,02
3.	X000D2233	296 639,24	27 885,23	324 524,43	0,04
4.	X0002D1113	16 230,49	42 209,78	58 440,25	0,02
5.	X1013D4111	32 278,83	3 935,88	39 362,66	-3 147,95
6.	X1022D114	33 848,88	8 254,52	42 103,48	-0,08
7.	X1031D5112	35 328,62	14 196,51	49 525,12	0,01
8.	X103D21801	2 181,63	341,12	2 522,74	0,01
9.	X1031D3113	35 414,34	5 910,36	41 324,65	0,05
10.	X1041D3211	21 821,45	21 230,56	43 274,43	-222,42
11.	XK01252611	16 691,67	12 865,48	29 557,13	0,02
12.	X1014D2142	7 473,25	0,00	7 473,24	0,01
13.	X000D2237	45 021,23	2 968,37	47 989,52	0,08
14.	X1022D116	42 422,08	8 797,70	51 219,85	-0,07
15.	X103D02133	602,49	0,00	602,49	0,00
16.	X10112D101	13 515,36	0,00	13 515,36	0,00
17.	X1041D4112	28 562,12	0,00	28 562,11	0,01
18.	X000D2100	294 375,65	0,00	294 396,44	-20,79
19.	X1011D100	27 374,06	0,00	27 374,06	0,00
20.	X000000	2 393 876,09	0,00	2 393 876,09	0,00
21.	XK09050611	6 885,12	40 662,84	47 547,96	0,00
22.	XE16060000	0,00	4 703,37	4 703,38	-0,01
23.	XR01050611	0,00	11 918,26	11 918,26	0,00
24.	X1022L313	2 400,32	11 764,33	14 164,76	-0,11
25.	X1044D1511	9 300,31	2 913,69	12 213,99	0,01

¹² Mėnesinės išlaidų paskirstymo išsklotinės (matricos) lapas „Pirminiai įrašai“.

Patikrinus nustatyta, kad **bendra** 12 mėnesio pirminiuose įrašuose nurodytų išlaidų suma (18 101 702,15 EUR) sutampa su vidinėms veikloms perduota ir galutinėms paslaugoms paskirstyta išlaidų suma, tačiau, atsižvelgiant į tai, kad 3 lentelėje yra skirtumų, kurių neturėtų būti, kyla abejonių, ar pateikti išlaidų paskirstymo duomenys yra visiškai išsamūs ir (arba) teisingi. Valdytojas paaikškino, kad tokia situacija susidarė dėl to, kad išlaidų pirminiuose įrašuose, naudojamuose toliau skirstant išlaidas, ne visoms išlaidų eilutėms priskirti KC. *Būtina ištaisyti šį trūkumą ir taip užtikrinti, kad KC priskirtos ir iš jo kitiems KC perduotos išlaidų sumos sutaptų*¹³.

Taip pat pažymėtina, kad Aprašo 24 punkte reikalaujama tais atvejais, kai teisės aktai reguliuoja užmokesčio už teikiamas galutines paslaugas dydį ir į šį užmokesį pagal teisės aktus gali būti įtraukiamas pagrįstas pelnas, pagrįstą pelnas išskirti kaip atskirą išlaidų grupę ir paskirstyti galutinėms paslaugoms pagal atitinkamos galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį. *Būtina išlaidų (ir pajamų, jei jos nurodomos toje pačioje ataskaitoje) paskirstymo ataskaitos lape, kuriame pateikiamos galutinėms paslaugoms paskirstytos išlaidos, taip pat įtraukti eilutę arba stulpelį (atsižvelgiant į galutinės paslaugos išlaidų pateikimo būdą), kuriame būtų nurodytas galutinei paslaugai apskaičiuotas pagrįstas pelnas.*

Remiantis valdytojo rašytiniais ir žodiniais paaikšinimais, nustatyta, kad visos **pajamos** verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms priskirtos tiesiogiai, remiantis išrašytais sąskaitomis už paslaugas. Galutinėms paslaugoms priskirtos sumos yra nurodytos tiek metinėje, tiek mėnesinėse išlaidų paskirstymo ataskaitose. Laikytina, kad pajamų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaita atitinka Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimus.

Turto ir įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ataskaitoje (pirmojo papildymo 1 priedas, lapas „RRT_balanso_forma“) yra nurodytos kiekvienam verslo vienetui priskirtos balanso straipsnių sumos, tačiau nėra nurodyta, kokiais nešikliais remiantis ir kokias jų vertes taikant tos sumos yra gautos. Kituose šios ataskaitos lapuose yra pateikti tarpiniai skaičiavimai, kuriais remiantis buvo gautos verslo vienetams priskirtinos balanso straipsnių sumos, tačiau tie tarpiniai skaičiavimai ir juose pateikti duomenys, RRT vertinimu, nėra pakankami aiškūs ir suprantami. Pvz., tarpinių skaičiavimų lape „PC_FA_2021_Working“ yra nurodyta, koku principu skirstomos balanso straipsnių sumos (pvz., „Nešiklis“, „Tiesiogiai“), taip pat nurodyta, koks nešiklis yra taikomas (pvz., „Nusidėvėjimas“, „Pajamų dalis paslaugai (iš P/N)“, „Pagal pajamas paslaugų“), tačiau nėra nurodytos nešiklių vertės, todėl laikytina, kad ši ataskaita ne visiškai atitinka Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimą dėl galimybės identifikuoti turto ir įsipareigojimų paskirstymo ekonominę logiką.

Būtina turto ir įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ataskaitose aiškiai nurodyti taikomas nešiklių vertes ir jų skaičiavimus, taip suteikiant galimybę aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei ekonominę logiką, kaip reikalaujama Aprašo 27.8 papunktyje.

Turto ir įsipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitose, pateiktose papildomu RRT prašymu¹⁴, yra pateikti paskirstymo galutinėms paslaugoms skaičiavimai, nurodant taikytus nešiklius ir jų vertes, todėl laikytina, kad šios ataskaitos atitinka Aprašo 27.8 papunkčio reikalavimus. Tačiau *pažymėtina, kad šios ataskaitos taip pat turėtų būti įtraukiamos į metinių ataskaitų rinkinį ir pateikiamos iki metinio ataskaitų rinkinio pateikimo termino.*

2.8. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.9 papunktį pateikta kiekvieno verslo vieneto galutinių paslaugų ataskaitinio ir prieš jį buvusio laikotarpio ataskaita atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.9 papunktyje reikalaujama pateikti ataskaitą, kurioje pagal kiekvieną verslo vienetą būtų nurodyti visų galutinių paslaugų pavadinimai, per ataskaitinį ir prieš jį buvusį laikotarpį paslaugų gavėjams suteiktos kiekvienos galutinės paslaugos vienetų skaičius, pajamų suma, tenkanti galutinei

¹³ Rengiant šią ataskaitą valdytojas nurodė, kad nesutapimai veikiausiai atsiranda dėl to, kad ne visos išlaidos yra priskirtos KC (skirstymo trūkumas).

¹⁴ Pateikta darbo tvarka 2022 m. lapkričio 23 d.

paslaugai bei galutinės paslaugos vienetui, išlaidų suma, tenkanti galutinei paslaugai bei galutinės paslaugos vienetui.

Patikrinus nustatyta, kad tokia atskira ataskaita nebuvo pateikta, tačiau visi reikalaujami duomenys buvo pateikti pagal 27.6 papunktį pateiktoje vidinių pervedimų ataskaitoje (AOC–AOI stulpeliai). Atsižvelgiant į tai, RRT vertinimu, vidinių pervedimų ataskaitoje pateikti duomenys atitinka Aprašo 27.9 papunkčio reikalavimus.

2.9. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.10 papunktį pateiktos ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir (ar) išipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.10 papunktyje nustatyta, kad ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir (ar) išipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitose turi atsispindėti balanse apskaityto ilgalaikio, trumpalaikio turto ir (ar) išipareigojimų balansinės vertės paskirstymas galutinėms paslaugoms.

Patikrinus nustatyta, kad bendra galutinėms paslaugoms paskirstytų ilgalaikio turto sumų vertė atitinka valdytojo, kaip įmonės, finansinių ataskaitų rinkinyje (balanso ataskaitoje) nurodytą ilgalaikio turto vertę.

Patikrinus nustatyta, kad bendra galutinėms paslaugoms paskirstytų trumpalaikio turto sumų vertė neatitinka valdytojo, kaip įmonės, balanso ataskaitoje nurodytos trumpalaikio turto vertės, nes į verslo vienetų ir juos sudarančių galutinių paslaugų balansus įtraukiamos verslo vienetų tarpusavio paskolos, t. y. pinigų sumos, kurias, laikoma, verslo vienetai panaudoja iš kitų verslo vienetų sugeneruotų pinigų srautų, nes jų pačių sugeneruoti pinigų srautai yra neigiami¹⁵. Bendra verslo vienetų „skolintojų“ gautina suma – 7 121 565 Eur, toks ir yra skirtumas tarp įmonės balanse nurodytos ir bendros galutinėms paslaugoms paskirstytų trumpalaikio turto sumų vertės.

Patikrinus nustatyta, kad bendra galutinėms paslaugoms paskirstyta išipareigojimų sumų vertė neatitinka valdytojo, kaip įmonės, balanse nurodytos išipareigojimų vertės. Išsiaiškinta, kad į verslo vienetų ir juos sudarančių galutinių paslaugų balansus įtraukiamos verslo vienetų tarpusavio paskolos, t. y. pinigų sumos, kurias, laikoma, verslo vienetai panaudoja iš kitų verslo vienetų sugeneruotų pinigų srautų, nes jų pačių sugeneruoti pinigų srautai yra neigiami. Bendra verslo vienetų „paskolų gavėjų“ mokėtina suma – 7 121 565 Eur, toks ir yra skirtumas tarp įmonės balanse nurodytos ir bendros galutinėms paslaugoms paskirstytų išipareigojimų sumų vertės.

Taip pat nustatyta, kad galutinėms paslaugoms priskiriant išipareigojimų sumas, taikomas dirbtinis balansavimas; jis balanso paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitoje balansuojamosios sumos nurodytos lape „PC_FA_2021“ (98 eilutė). Valdytojo vertinimu, balansavimo paskirtis – užtikrinti, kad balanse sutaptų turto ir nuosavo kapitalo / išipareigojimų vertės, t. y. kad susidarytų tų verčių balansas, nes būtent tokia yra balanso ataskaitos esmė. Balansuojamosios sumos vertė apskaičiuojama kaip turto ir nuosavo kapitalo / išipareigojimų verčių skirtumas. Valdytojo aiškinimu, šis skirtumas susidaro dėl dviejų priežasčių:

1) dėl to, kad turtui ir nuosavam kapitalui / išipareigojimams paskirstyti verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms taikomi skirtingi nešikliai;

2) dėl įstatinio kapitalo, kuris yra nuosavo kapitalo dalis, paskirstymo verslo vienetams ypatumų: įstatinis kapitalas verslo vienetams buvo paskirstytas 2019 m. pabaigoje proporcingai ilgalaikio turto ir dotacijų likutinių verčių skirtumui, o vėliau nebuvo perskirstytas.

Rekomenduotina turto ir nuosavo kapitalo / išipareigojimų paskirstymo verslo vienetams principus suderinti taip, kad balansuojamųjų sumų poreikis būtų kuo mažesnis, be kita ko, įvertinant galimybę ir pagrindą perskirstyti įstatinį kapitalą atsižvelgiant į tai, kad yra verslo vienetų, kuriems yra priskirtas tam tikras įstatinis kapitalas, tačiau nėra priskirta jokio ilgalaikio turto (verslo vienetas X000), ir yra verslo vienetų, kuriems yra priskirtas tam tikras ilgalaikis turtas, tačiau nėra priskirta

¹⁵ Valdytojo aiškinimu, skolinantis vadovaujamasi tokiu principu: visų pirma skolinamasi iš tos pačios kategorijos verslo vienetų (GPI / kitos papildomos (komercinės) paslaugos), paskui iš kitos kategorijos verslo vienetų, o galiausiai, jei nelieka kitų šaltinių, skolinamasi iš MPP verslo vieneto.

jokio įstatinio kapitalo (verslo vienetai X012, X013, X014, X015; dalis jų yra nauji, palyginti su 2019 m. verslo vienetais).

Daugiau dėl ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir (ar) išipareigojimų paskirstymo galutinėms paslaugoms paskirstymo pateikimo tinkamumo žr. šios ataskaitos 2.7 papunkčio dalį, susijusią su turto ir išipareigojimų paskirstymu galutinėms paslaugoms.

2.10. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.11 papunktį pateikta pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaita atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.11 papunktyje nustatyta, kad pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaitoje turi būti pateikta pagrįsto pelno apskaičiavimo metodika, konkrečių pagrįsto pelno dydžių apskaičiavimai ir kita informacija, pagrindžianti apskaičiuoto pagrįsto pelno atitiktį teisės aktų reikalavimams.

Patikrinus nustatyta, kad pagrįsto pelno apskaičiavimo metodika pateikta atskirame dokumente „Prieigos prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų kainodaros ir informacijos apie prieigą prie geležinkelių paslaugų įrenginių ir šiuose įrenginiuose teikiamų paslaugų viešinimo metodika“ (5 psl.) (pradinio metinio ataskaitų rinkinio 7 priedas). Pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaitoje (pirmojo papildymo 3 priede) yra pateikti konkrečių pagrįsto pelno dydžių apskaičiavimai, išskyrus informaciją, kaip buvo gautas 2020 m. WACC¹⁶ rodiklis¹⁷.

Rekomenduotina pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaitoje pateikti WACC skaičiavimus.

RRT vertinimu, pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaita iš esmės atitinka Aprašo reikalavimus.

2.11. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.14 papunktį pateikta informacija apie vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio paskolas atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.14 papunktyje nustatyta, kad metiniame ataskaitų rinkinyje turi būti pateikta informacija apie vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio paskolas, nurodant kiekvienos sudarytos paskolos sutarties šalis, vertę, palūkanų dydį, paskolos grąžinimo terminą ir mokėjimus, atliktus (gautus) pagal šias sutartis, nurodant kiekvieno mokėjimo (gavimo) datą, gavėją (-us), (mokėtoją (-us)), sumas.

Pagal Aprašo 27.14 papunktį valdytojas pateikė „LTG Infra“ tarpusavio skolinimosi platformoje („Cash pool“) pasiskolintų / paskolintų pinigų iš vertikaliosios integracijos įmonių ataskaitą. Šioje ataskaitoje nurodyta kiekviena 2021 m. suteikta ir (ar) paimta vidinė paskola AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupėje, kai viena iš paskolos šalių yra valdytojas, nurodant paskolos šalis, skolinimo(si) datą, paskolos dydį, taikytą palūkanų normą ir apskaičiuotą palūkanų sumą.

RRT vertinimu, ši ataskaita atitinka Aprašo reikalavimus.

2.12. Patikrinimas, ar pagal Aprašo 27.15 papunktį pateikta informacija apie valdytojo ir vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio sandorius atitinka Aprašo reikalavimus

Aprašo 27.15 papunktyje nustatyta, kad metiniame ataskaitų rinkinyje turi būti pateikta informacija apie valdytojo ir vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių tarpusavio sandorius, išskyrus nurodytus Aprašo 27.14 papunktyje, nurodant kiekvieno sandorio šalis, objektą, vertę, įvykdymo terminą, mokėjimus, atliktus tarp viešosios infrastruktūros valdytojo ir kitų vertikaliosios integracijos įmonių grupės dalyvių, nurodant kiekvieno mokėjimo datą, gavėją (-us), sumas ir paskirtį.

Patikrinus nustatyta, kad valdytojo pateiktose gautinų ir mokėtinų sumų ataskaitose yra pateikta visa informacija, kurios reikalaujama Aprašo 27.15 papunktyje, todėl, RRT vertinimu, šios ataskaitos atitinka Aprašo reikalavimus.

¹⁶ Vidutinė svertinė kapitalo kaina, angl. *Weighted Average Cost of Capital*.

¹⁷ RRT prašymu, 2020 m. WACC skaičiavimus valdytojas pateikė 2023 m. sausio 24 d. el. laišku.

2.13. Patikrinimas, ar pagal 27.16 papunktį valdytojo pateikta informacija apie viešosios geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros, atnaujinimo, modernizavimo ir naujos viešosios geležinkelių infrastruktūros statybos išlaidas atitinka Aprašo reikalavimus

Apraše nekeliami jokių detalesnių reikalavimų 27.16 papunktyje nurodytai informacijai.

Peržiūrėjus valdytojo pateiktą informaciją nustatyta, kad joje pateiktos tik viešosios geležinkelių infrastruktūros techninės priežiūros, atnaujinimo, modernizavimo ir naujos viešosios geležinkelių infrastruktūros statybos išlaidų sumos, nenurodant, kaip jos buvo apskaičiuotos ir kas jas sudaro (pvz., kokios Didžiosios knygos išlaidų sąskaitos įtraukiamos skaičiuojant tas sumas).

Kadangi Apraše nėra nustatyta, kad turėtų būti pateikta informacija, kaip apskaičiuojamos šios išlaidos, laikytina, kad pateikta informacija atitinka Aprašo reikalavimus. *Tačiau, siekiant suprasti, iš ko susideda šioje ataskaitoje pateiktos išlaidų sumos, rekomenduotina ataskaitoje pateikti informaciją, kaip buvo apskaičiuotos techninės priežiūros, atnaujinimo, modernizavimo ir naujos viešosios geležinkelių infrastruktūros statybos išlaidų sumos (pateikiant tiek principus, tiek skaičiavimus / detalizavimą).*

3. Sistemos atitikties Aprašo reikalavimams patikrinimai

3.1. Patikrinimas, ar valdytojas Sistemoje yra išskyręs visus Apraše reikalaujamus verslo vienetus

Aprašo 9 punkte nustatyta, kad ūkio subjektas, priklausomai nuo teikiamų galutinių paslaugų pobūdžio, privalo atskirti visos savo veiklos apskaitą bent jau pagal šiuos verslo vienetų:

- 1) minimaliojo prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketo verslo vienetą (Aprašo 9.1 papunktis);
- 2) prieigos prie geležinkelio kelių, sujungtų su GPI, verslo vienetą (Aprašo 9.2 papunktis);
- 3) GPI ir šiuose įrenginiuose teikiamų pagrindinių paslaugų verslo vienetą (Aprašo 9.3 papunktis):

3.1) keleivių geležinkelio stočių, jų pastatų ir kitų įrenginių, kelionių informacijos skelbimo ir bilietų įsigijimo paslaugai teikti tinkamų vietų verslo vienetą (Aprašo 9.3.1 papunktis);

3.2) krovinių terminalų verslo vienetą (Aprašo 9.3.2 papunktis);

3.3) kaupiamųjų kelynų, traukinių formavimo ir manevravimo įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.3 papunktis);

3.4) postovio geležinkelio kelių verslo vienetą (Aprašo 9.3.4 papunktis);

3.5) geležinkelių riedmenų techninės priežiūros įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.5 papunktis);

3.6) kitų techninių įrenginių, valymo ir plovimo įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.6 papunktis);

3.7) jūrų ir vidaus vandenų uostų įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.7 papunktis);

3.8) techninės pagalbos įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.8 papunktis);

3.9) kuro pylimo įrenginių verslo vienetą (Aprašo 9.3.9 papunktis);

4) su geležinkelių transportu susijusių papildomų ir (ar) pagalbinių paslaugų verslo vienetą, jei šias paslaugas teikia vienas paslaugų teikėjas (Aprašo 9.4 papunktis);

5) keleivių ir bagažo vežimo geležinkelių transportu paslaugų ir su šių paslaugų teikimu susijusių veiklų verslo vienetą, neįtraukiant viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų (Aprašo 9.5 papunktis);

6) viešųjų keleivių vežimo geležinkelių transportu paslaugų verslo vienetą (Aprašo 9.6 papunktis);

7) krovinių vežimo geležinkelių transportu paslaugų ir su šių paslaugų teikimu susijusių veiklų verslo vienetą (Aprašo 9.7 papunktis);

8) kitų veiklų verslo vieneta (Aprašo 9.8 papunktis).

Aprašo 10 punkte nustatyta, kad tuo atveju, jei ūkio subjektas valdo kelis viename iš Aprašo 9.3.1–9.3.9 papunkčių nurodytus GPI ir nustato skirtingus užmokesčio už naudojimąsi jais ir (arba) juose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis pagrindinėmis paslaugomis dydžius, kiekvienas toks įrenginys turi būti išskirtas kaip atskiras verslo vienetas.

Remiantis valdytojo aiškinamuoju raštu ir pajamų, išlaidų bei balanso paskirstymo verslo vienetais ataskaitomis nustatyta, kad iš pirmiau nurodytų verslo vienetų valdytojas:

1) nėra išskyręs **prieigos prie geležinkelio kelių, sujungtų su GPI**, verslo vieneto, kurį privaloma išskirti pagal Aprašo 9.2 papunktį (aiškinamajame rašte, kuriame yra pateiktas verslo vienetų sąrašas, tokio verslo vieneto nėra išskirta, o Išlaidų paskirstymo aprašo lape „Galutinės paslaugos“ toks verslo vienetas yra išskirtas, tačiau nurodyta, kad jis nenaudojamas; patikrinus metinį ataskaitų rinkinį nustatyta, kad jis nėra įtrauktas ir į pajamų, išlaidų ir balanso paskirstymo ataskaitas)¹⁸;

2) nėra išskyręs verslo vieneto, susijusio su **postovio geležinkelio keliais**, nors tokį verslo vieneta privaloma išskirti pagal Aprašo 9.3.4 papunktį (patikrinus nustatyta, kad geležinkelių riedmenų laikymo paslauga yra įtraukta į kaupiamųjų kelynų, traukinių formavimo ir manevravimo įrenginių verslo vieneta);

3) yra išskyręs verslo vieneta „GPI papildoma paslauga - Naudojimosi traukos srove PSG“, tačiau į pajamų, išlaidų ir balanso paskirstymo ataskaitas jo neįtraukia. Aiškinamajame rašte nurodyta, kad „finansinės ataskaitos nėra sudaromos, nes Verslo vienetas teikia elektros energijos traukai perpardavimo paslauga“. RRT vertinimu, šiam verslo vienetai turėtų būti priskiriamos tam tikros išlaidos (ne tik tiesioginės elektros energijos pirkimo išlaidos, bet ir kitos su elektros energijos tiekimu susijusios išlaidos, pvz., naudojamos įrangos (jei tokia yra) priežiūros / nusidėvėjimo išlaidos, valdytojo administracinės išlaidos ir kt.).

RRT vertinimu, būtina papildomai išskirti pirmiau nurodytus tris verslo vienetus, tvarkyti jų apskaitą ir įtraukti juos į pajamų, išlaidų ir balanso paskirstymo verslo vienetais ir galutinėms paslaugoms ataskaitas.

4) valdytojas yra išskyręs verslo vienetus „Komerčinės VIT paslaugos“ ir „Komerčinės KIT paslaugos“, kuriems priskirtos galutinės paslaugos, kaip nustatyta remiantis aiškinamuoju raštu, pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaita ir paaiškinimais, pateiktais 2023 m. sausio 12 d. valdytojo el. laišku, valdytojo nėra laikomos GPI operatoriaus teikiamomis paslaugomis ir joms nėra taikomi Kodekso 30⁴ straipsnio 2 ir 4 dalių reikalavimai dėl užmokesčio už naudojimąsi GPI dydžio skaičiavimo principo (paslaugų teikimo išlaidos pridėjus pagrįstą pelną). Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojus Kodekso 3 straipsnio 12 dalyje pateiktos GPI operatoriaus apibrėžties pakeitimams, t. y. apibrėžtyje panaikinus nuorodą į tai, kas yra GPI operatorių paslaugų gavėjai, Vilniaus ir Kauno intermodaliniuose krovinių terminaluose teikiamos paslaugos atitinkamai vėlesniais ataskaitiniais laikotarpiais turėtų būti skirstomos į GPI operatoriaus teikiamas paslaugas ir į komercines paslaugas ne pagal tai, kas yra paslaugos gavėjas¹⁹, o pagal tai, ar paslauga laikytina su geležinkelių transportu susijusia pagrindine, papildoma arba pagalbine paslauga, ar nesusijusia su geležinkelių transportu paslauga. *Rekomenduotina peržiūrėti intermodaliniuose krovinių*

¹⁸ Šiuo atžvilgiu taip pat atkreiptinas dėmesys į RRT direktoriaus 2022 m. balandžio 13 d. įsakymą Nr. (1.9E)IV-280 „Dėl 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui AB „LTG Infra“ nustatytų užmokesčių už teikiamas paslaugas „naudojimosi geležinkelių paslaugų įrenginiui priskirtais stoties ir (ar) privažiuojamaisiais geležinkelio keliais vagonų varymui“ ir „naudojimosi traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiais“.

¹⁹ Šiuo klausimu valdytojas iš pradžių 2023 m. sausio 12 d. el. laišku nurodė, kad „nustatydami, ar paslauga turi būti GPI, ar ne, mes vadovaujamės tokiu principu: jei paslaugos teikime nors viena transporto priemonė yra Vežėjas (geležinkelių įmonė), tuomet ši paslauga yra GPI, jei tokios transporto priemonės nėra, tuomet komercinė.“ Vėliau, 2023 m. sausio 16 d. vykusio nuotolinio pokalbio metu, valdytojo atstovai nurodė, kad tai, kam teikiamos paslaugos, visgi neapsprendžia, ar paslauga priskirtina GPI operatoriaus teikiamai paslaugai ir kad verslo vienetais „Komerčinės VIT paslaugos“ ir „Komerčinės KIT paslaugos“ priskirtos paslaugos nėra pagrindinės, pagalbinės ar papildomos paslaugos, o yra „komercinės“.

terminaluose teikiamas paslaugas²⁰ ir persvarstyti, ar nuo 2022 m. sausio 1 d. visos šios paslaugos yra laikytinos komercinėmis, t. y. ne GPĮ paslaugomis.

3.2. Patikrinimas, ar valdytojas į Sistemą pajamas, išlaidas, turtą ir įsipareigojimus perkėlė vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais ir sąskaitų informacija

Aprašo 14 punkte nustatyta, kad ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad į Sistemą pajamos, išlaidos, turtas ir įsipareigojimai būtų perkelti vadovaujantis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais ir sąskaitų informacija.

Remiantis metiniame ataskaitų rinkinyje pateikta Didžiosios knygos sąskaitų informacija su ataskaitinio laikotarpio duomenimis ir pajamų, išlaidų bei balanso paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitomis, nustatyta:

1) turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ataskaitoje verslo vienetams paskirstytų turto ir įsipareigojimų sumų bendra vertė (1 561 255 830 Eur) atitinka su turtu ir nuosavu kapitalu / įsipareigojimais susijusių Didžiosios knygos sąskaitų (turtas – 1 ir 2 klasių sąskaitos, nuosavas kapitalas ir įsipareigojimai – 3 ir 4 klasių sąskaitos) sumą (1 554 134 265 Eur), pridėjus paskolas tarp verslo vienetų²¹ (7 121 565 Eur);

2) bendra metinėje pajamų ir išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitoje paskirstytų išlaidų suma atitinka Didžiosios knygos 60 ir 61 klasių²² sąskaitų sumą (194 985 259,11 Eur). Be to, Didžiosios knygos 62 klasės sąskaitose²³ užregistruota 41 418 Eur išlaidų, kurios nėra paskirstytos galutinėms paslaugoms, tačiau yra įtrauktos į verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitas. Galutinėms paslaugoms taip pat nėra paskirstytos išlaidos, registruojamos 63 klasės sąskaitose („Finansinės veiklos sąnaudos“) ir 65 klasės sąskaitose („Pelno mokesčio sąnaudos“), tačiau šios išlaidos yra paskirstytos verslo vienetams (dėl paskirstymo verslo vienetams pagrįstumo žr. šios ataskaitos 3.1 papunktį). Pažymėtina, kad visos išlaidos, kurios yra priskiriamos verslo vienetams, turi būti paskirstytos ir galutinėms paslaugoms, nes verslo vienetas yra galutinių paslaugų grupė, kaip apibrėžta Aprašo 3.11 papunktyje, o jei išlaidos priskiriamos nepaskirstomų išlaidų grupei, t. y. jei tai Aprašo 21 punkte nurodytos išlaidos, jos negali būti priskiriamos ir atitinkamam verslo vienetui. *Nepaskirstomas išlaidas būtina pašalinti iš verslo vienetams priskirtų išlaidų;*

3) bendra metinėje pajamų ir išlaidų paskirstymo verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms ataskaitoje (tiesiogiai) paskirstyta veiklos pajamų suma (192 708 688 Eur) atitinka Didžiosios knygos sąskaitų, susijusių su pajamomis²⁴, sumą (dėl paskirstymo verslo vienetams pagrįstumo žr. šios ataskaitos 3.1 papunktį).

Įvertinus šiuos faktus, laikytina, kad Sistema iš dalies atitinka Aprašo 14 punkto reikalavimus.

3.3. Patikrinimas, ar valdytojas pajamas paskirstė galutinėms paslaugoms pagal Aprašo 15 punkto reikalavimus

Aprašo 15 punkte nustatyta, kad ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pajamas turi tiesiogiai paskirstyti galutinėms paslaugoms, remdamasis atsiskaitymų su galutinių paslaugų gavėjais duomenimis ir sąskaitų informacija. Jeigu ataskaitinio laikotarpio pajamų negalima tiesiogiai

²⁰ Atkreiptinas dėmesys į tinklalapyje <https://ltginfra.lt/konteineriu-terminalu-paslaugos> skelbiamo paslaugų sąrašo II ir III dalyse nurodytas paslaugas.

²¹ Dėl paskolų tarp verslo vienetų žr. šios ataskaitos 2.9 papunktį.

²² Didžiosios knygos sąskaitų kategorija „Veiklos sąnaudos“.

²³ Didžiosios knygos sąskaitų kategorija „Kitos veiklos sąnaudos“, apimanti šias sąskaitas su užregistruotomis sąnaudomis: 6210701001 „KitVeikl/IlgTurto perleidimo iš atsargų nuostolis“ ir 6310701010 „KitVeikl/IlgTurto perleidimo iš atsargų nuostolis“.

²⁴ Didžiosios knygos sąskaitų 5 klasė, apimanti pajamų kategorijas „Pardavimo pajamos“, „Kitos veiklos pajamos“ ir „Finansinės veiklos pajamos“.

paskirstyti galutinėms paslaugoms, pajamos paskirstomos naudojant nešiklius Aprašo 19 ir 20 punktuose nustatyta tvarka.

Aprašo 19 punkte nustatyta, kad pajamos, kurių negalima tiesiogiai paskirstyti galutinėms paslaugoms, turi būti paskirstomos galutinėms paslaugoms naudojant nešiklius, o nešikliai turi atspindėti priežastingumo ryšį tarp kiekvieno skirstomo pajamų straipsnio ir to pajamų straipsnio, kuriam yra priskiriama tam tikra suma, būti ekonomiškai ir logiškai pagrįsti bei nustatyti nediskriminaciniais pagrindais.

Aprašo 20 punkte nustatyta, kad nešiklių skaitinės reikšmės turi būti pagrįstos periodiškai fiksuojama informacija.

Remiantis valdytojo paaiškinimais, pateiktais aiškinamajame rašte, Sistemos apraše ir pokalbių metu, pagrindinės (pardavimų) pajamos verslo vienetams paskirstomos tiesiogiai, remiantis išrašytomis sąskaitomis už suteiktas paslaugas; „Kitos veikos pajamos“ priskiriamos verslo vienetui „Administracija/gamyba“ ir, esant poreikiui, perkeliama į kitus verslo vienetų; „Finansinės veiklos pajamos“, gautos pagal Baudų už traukinių eismo sutrikdymus ir kompensacijų dėl tokių sutrikdymų nukentėjusioms įmonėms nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą²⁵ priskiriamos tiesiogiai verslo vienetui „Minimalus prieigos paketas“, o likusios finansinės veiklos pajamos priskiriamos verslo vienetui „Administracija / gamyba“.

Patikrinus nustatyta, kad valdytojas pajamų paskirstymą pateikė kartu su išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms duomenimis, šalia galutinei paslaugai priskirtos išlaidų sumos nurodydamas už galutinę paslaugą gautą pajamų sumą. Valdytojo pajamos pagal suteiktas paslaugas taip pat yra nurodytos vidinių pervedimų ataskaitoje. Kaip nurodyta šios ataskaitos 3.2 papunktyje, galutinėms paslaugoms paskirstytos visos valdytojo gautos pajamos, įskaitant ir „Kitos veiklos pajamas“ bei „Finansinės veikos pajamas“. Patikrinus nustatyta, kad visos „Kitos veiklos pajamos“ priskirtos verslo vienetui „Administracija / gamyba“, o „Finansinės veiklos pajamos“ paskirstytos verslo vienetams „Minimalus prieigos paketas“ ir „Administracija / gamyba“, laikantis šio papunkčio ketvirtojo pastraipoje nurodyto paskirstymo principo.

Kadangi nešikliai netaikomi, pajamų paskirstymo galutinėms paslaugoms atitiktis Aprašo 19 ir 20 punkto reikalavimams netikrinta.

3.4. Patikrinimas, ar valdytojo išlaidos, priskirtos galutinei paslaugai, suskirstytos į tiesioginių, netiesioginių ir bendrųjų išlaidų grupes pagal Aprašo 17 punkto reikalavimus

Aprašo 17 punkte nustatyta, kad ūkio subjekto išlaidos, priskirtos galutinei paslaugai, turi būti suskirstytos į šias kategorijas:

1) tiesiogines išlaidas, kurios turi būti priskirtos toms galutinėms paslaugoms, kurios nulėmė tų išlaidų atsiradimą (susiformavimą), ir tik jei išlaidų negalima priskirti tiesioginių išlaidų kategorijai, jos priskiriamos toliau 2 punkte (Aprašo 17.2 papunktyje) ir (ar) 3 punkte (Aprašo 17.3 papunktyje) nurodytoms išlaidų kategorijoms;

2) netiesiogines išlaidas, kurios turi būti priskirtos toms galutinėms paslaugoms, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų išlaidų atsiradimą (susiformavimą), užtikrinant Aprašo 6 punkte nurodytą principą laikymąsi;

3) bendrąsias išlaidas, kurių atsiradimą (susiformavimą) lėmė poreikis užtikrinti ūkio subjekto organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą, ir kurios turi būti paskirstytos galutinėms paslaugoms naudojant nešiklius Aprašo 19 ir 20 punktuose nustatyta tvarka; paskirstant bendrąsias išlaidas, kurios būtinos kelių verslo vienetų galutinėms paslaugoms teikti, turi būti taikomi vienodi nešikliai.

Remiantis valdytojo aiškinamuoju raštu, Sistemos aprašu, vidinių pervedimų ir išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitomis nustatyta, kad valdytojas išlaidas yra suskirstęs į tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias. Šį skirstymą valdytojas grindžia vidaus veiklų pobūdžiu.

²⁵ Patvirtintas Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2012 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. 3-53 „Dėl Baudų už traukinių eismo sutrikdymus ir kompensacijų dėl tokių trikdymų nukentėjusioms įmonėms nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Pagrindinių veiklų išlaidos laikomos tiesioginėmis, pagalbinių veiklų išlaidos – netiesioginėmis, o bendrųjų veiklų išlaidos – bendrosiomis. RRT vertinimu, toks skirstymas nėra teisingas, nes pagal Aprašo 17.1 papunktį tiesioginėmis išlaidomis laikytinos išlaidos, kurias galima tiesiogiai priskirti paslaugoms neatliekant jokių papildomų (tarpinių) skirstymo operacijų. Jei išlaidos, kurios yra susijusios su pagrindinėmis vidaus veiklomis ir kurios, naudojant pirminio priskyrimo KC duomenis, yra perskirstomos tarp KC (kaupimo centrų) ir (arba) dalinamos keliems verslo vienetams ar kelioms galutinėms paslaugoms naudojant nešiklius, jos nelaikytinos tiesioginėmis.

Pavyzdys. Geležinkelių stočių (toliau – GS) išlaidas, susijusias su eismo ir kelių ūkiais, valdytojas (pagrindinėms) vidaus veikloms ir atitinkamoms galutinėms paslaugoms skirsto taikydamas koeficientus (išreikštus procentais). Pvz., Vaidotų GS eismo organizavimo išlaidos taikant koeficientus skirstomos dviem verslo vienetams: „Minimalus prieigos paketas“ ir „Kaupiamieji kelynai, geležinkelių riedmenų formavimo ir manevravimo įrenginiai“, o verslo vienetė „Kaupiamieji kelynai, geležinkelių riedmenų formavimo ir manevravimo įrenginiai“ – paslaugoms: „Naudojimasis traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiais“, „Naudojimasis vagonų skirstymo kalneliu“ ir „Naudojimasis geležinkelių paslaugų įrenginiui priklausančiais privažiuojamaisiais ar jungiamaisiais geležinkelio keliais“. Remiantis valdytojo paaiškinimu, paskirstymo koeficientai nustatomi pagal vagonų, kuriems ankstesniais metais buvo suteiktos atitinkamos paslaugos, skaičiaus proporciją. Taigi darytina išvada, kad toks paskirstymas nėra tiesioginis išlaidų priskyrimas, todėl tokiu būdu paskirstytos išlaidos nelaikytinos tiesioginėmis, t. y. laikytinos netiesioginėmis.

Rekomenduotina persvarstyti išlaidų skirstymo į tiesiogines ir netiesiogines logiką ir kitaip, t. y. ne automatiškai siejant su tuo, ar tai pagrindinė, ar pagalbinė veikla, apibrėžti, kas laikytina tiesioginėmis ir netiesioginėmis išlaidomis.

Atsižvelgdama į Aprašo 17.3 papunkčio nuostatą, RRT, įvertinusi bendrųjų veiklų pobūdį mano, kad bendrųjų veiklų išlaidos pagrįstai laikomos bendrosiomis. Remiantis Išlaidų paskirstymo aprašu, bendrosios išlaidos galutinėms paslaugoms paskirstomos proporcingai galutinių paslaugų, kurias apima atitinkama bendroji veikla, gamybinei savikainai, t. y. galutinės paslaugos tiesioginių ir netiesioginių išlaidų sumai. RRT vertinimu, toks paskirstymo principas yra priimtinas, tačiau RRT atkreipia dėmesį, kad dalis bendrųjų išlaidų yra skirstomos visoms valdytojo galutinėms paslaugoms, nors tarp jų galimai nėra priežastingumo, kurio reikalaujama pagal Aprašo 6.1 papunktį. Pvz., visoms valdytojo galutinėms paslaugoms proporcingai jų gamybinei savikainai skirstomos bendrųjų veiklų „Rail Baltica“ koordinavimas, administracinės sąnaudos“, „Rail Baltica“ koordinavimas, bendrosios sąnaudos“, „Infrastruktūros plėtros administracinės sąnaudos“ išlaidos, kurios, RRT vertinimu, nebūtinai yra susijusios su visomis valdytojo teikiamomis paslaugomis, pvz., su GPI ir komercinėmis paslaugomis. *Rekomenduotina įvertinti, ar kurių nors bendrųjų veiklų nebūtų galima tiksliau susieti su tam tikromis galutinėmis paslaugomis ar jų grupėmis ir atitinkamai patikslinti bendrųjų išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms metodikos.*

3.5. Patikrinimas, ar verslo vienetų galutinėms paslaugoms nepriskirtos neleistinos išlaidos

Aprašo 21 punkte nustatyta, kad Aprašo 9.1–9.4 ir 9.6 papunkčiuose nurodytų verslo vienetų galutinėms paslaugoms negali būti priskirtos šios išlaidos:

- 1) išlaidos, susijusios su gyvenamaisiais pastatais (Aprašo 21.1 papunktis);
- 2) socialinės, kultūrinės, sporto, rekreacinės ir susijusios ar panašios paskirties pastatų nusidėvėjimo, nuomos, eksploatacijos, remonto, išlaikymo ir kitos susijusios išlaidos (Aprašo 21.2 papunktis);
- 3) labdaros ir paramos išmokų pinigais ir natūra išlaidos (Aprašo 21.3 papunktis);
- 4) švietimo programų ir susijusios išlaidos, jei tos programos nėra susijusios su darbuotojų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu (Aprašo 21.4 papunktis);
- 5) kelionių ir susijusios išlaidos, jei jos nėra susijusios su darbuotojų komandiruočiais (Aprašo 21.5 papunktis);

6) įnašai, įmokos ir mokėjimai ūkio subjekto darbuotojų naudai, išskyrus teisės aktuose nustatytus privalomuosius įnašus ir įmokas ar su darbo santykiais susijusius mokėjimus (Aprašo 21.6 papunktis);

7) netesybos, baudos, delspinigiai ir kitos sankcijos už teisės aktų pažeidimus (Aprašo 21.7 papunktis);

8) ūkio subjekto padarytos žalos atlyginimo išlaidos (Aprašo 21.8 papunktis);

9) kitos išlaidos, kurios negali būti priskirtos Aprašo 9.1–9.4 ir 9.6 papunkčiuose nurodytų verslo vienetų galutinėms paslaugoms pagal teisės aktuose nustatytus reikalavimus (Aprašo 21.9 papunktis).

Aprašo 22 punkte nustatyta, kad Aprašo 21 punkte nurodytos išlaidos turi būti priskirtos nepaskirstomų išlaidų grupei.

Valdytojas pateikė tokią informaciją apie neleistinas išlaidas:

Aprašo papunktis	Išlaidų kategorija	Valdytojo pateikta informacija
21.1	Išlaidos, susijusios su gyvenamaisiais pastatais	Tokių išlaidų nėra
21.2	Socialinės, kultūrinės, sporto, rekreacinės ir susijusios ar panašios paskirties pastatų nusidėvėjimo, nuomos, eksploatacijos, remonto, išlaikymo ir kitos susijusios išlaidos	Tokių išlaidų nėra
21.3	Labdaros ir paramos išmokų pinigais ir natūra išlaidos	2021 m. tokių išlaidų nebuvo
21.4	Švietimo programų ir susijusios išlaidos, jei tos programos nėra susijusios su darbuotojų mokymu ir kvalifikacijos kėlimu	2021 m. tokių išlaidų nebuvo
21.5	Kelionių ir susijusios išlaidos, jei jos nėra susijusios su darbuotojų komandiruočiais	2021 m. tokių išlaidų nebuvo
21.6	Įnašai, įmokos ir mokėjimai ūkio subjekto darbuotojų naudai, išskyrus teisės aktuose nustatytus privalomuosius įnašus ir įmokas ar su darbo santykiais susijusius mokėjimus	2021 m. tokių išlaidų nebuvo
21.7	Netesybos, baudos, delspinigiai ir kitos sankcijos už teisės aktų pažeidimus	Didžiosios knygos 63 sąskaitų grupė
21.8	Ūkio subjekto padarytos žalos atlyginimo išlaidos	Didžiosios knygos 63 sąskaitų grupė

RRT, remdamasi Didžiosios knygos išrašu ir išlaidų paskirstymo ataskaitomis, nenustatė, kad 2021 m. galutinėms paslaugoms būtų priskirta neleistinų išlaidų, nurodytų Aprašo 21 punkte.

Patikrinus nustatyta, kad Aprašo 21.7 ir 21.8 papunkčiuose nurodytos išlaidos nėra įtrauktos į išlaidų skirstymą galutinėms paslaugoms, bet yra paskirstytos verslo vienetams ir įtrauktos į verslo vienetų pelno (nuostolių) ataskaitas. Pažymėtina, kad *verslo vieneto išlaidas (ir pajamas) turėtų sudaryti tik tos išlaidos (ir pajamos), kurios yra priskiriamos atitinkamą verslo vienetą sudarančioms galutinėms paslaugoms, t. y. jei išlaidos (ir pajamos) neskirstomos galutinėms paslaugoms, tai jos neturėtų būti priskiriamos ir verslo vienetui, kurį sudaro tos galutinės paslaugos.*

3.6. Patikrinimas, ar valdytojas, apskaičiuodamas konkrečios galutinės paslaugos vieneto išlaidas, įtraukia tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias išlaidas, tenkančias konkrečios galutinės paslaugos vienetui

Aprašo 23 punkte nustatyta, kad ūkio subjektas, apskaičiuodamas konkrečios galutinės paslaugos vieneto išlaidas, turi įtraukti tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias išlaidas, tenkančias konkrečios galutinės paslaugos vienetui.

Remiantis vidinių pervedimų ataskaita nustatyta, kad valdytojas, apskaičiuodamas išlaidas, tenkančias galutinės paslaugos vienetui, visą galutinei paslaugai priskirtą išlaidų sumą dalina iš

galutinių paslaugų vienetų skaičiaus, t. y. į galutinės paslaugos vieneto išlaidas įtraukia visas išlaidas, įskaitant tiesiogines, netiesiogines ir bendrąsias. Todėl laikytina, kad valdytojas laikosi Aprašo 23 punkte nustatyto reikalavimo.

3.7. Patikrinimas, ar pagrįstas pelnas išskirtas kaip atskira išlaidų grupė ir tinkamai paskirstytas galutinėms paslaugoms

Aprašo 24 punkte nustatyta, kad tuo atveju, jei teisės aktai reguliuoja užmokesčio už teikiamas galutines paslaugas dydį ir į šį užmokestį pagal teisės aktus gali būti įtraukiamas pagrįstas pelnas, tuomet pagrįstas pelnas turi būti išskirtas kaip atskira išlaidų grupė ir paskirstytas galutinėms paslaugoms pagal atitinkamos galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį.

Kodekso 30⁴ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad užmokestis už naudojimąsi GPI, nurodytais Kodekso 30¹ straipsnio 1–9 punktuose, ir šiuose įrenginiuose teikiamomis su geležinkelių transportu susijusiomis pagrindinėmis paslaugomis negali būti didesnis už šių paslaugų teikimo išlaidas, pridėjus pagrįstą pelną. Kodekso 30⁴ straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad užmokestis už prieigą prie geležinkelio kelių, sujungtų su GPI, turi būti lygus išlaidoms, tiesiogiai patiriamoms vykdant geležinkelių transporto eismą. Kodekso 30⁴ straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad tuo atveju, jeigu su geležinkelių transportu susijusias papildomas ir pagalbines paslaugas teikia vienas paslaugų teikėjas, užmokestis už šias paslaugas negali būti didesnis už jų teikimo išlaidas, pridėjus pagrįstą pelną.

Patikrinus pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaitoje pateiktus pagrįsto pelno, gauto teikiant paslaugas GPI, skaičiavimus nustatyta, kad jie atlikti pagal pagrįsto pelno apskaičiavimo metodikoje pateiktą formulę, t. y.:

$$A = NK \times WACC_{\text{Bendrovės}} / C_{\text{Įrenginio}}$$

Kur:

A – pagrįsto pelno norma, taikoma prieigai prie GPI ir (ar) jame teikiamai paslaugai, proc.;

NK – GPI nuosavas kapitalas praeito ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, apskaičiuotas vadovaujantis Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašu²⁶, Eur;

WACC_{Bendrovės} – GPI operatoriui apskaičiuotas WACC (angl. *Weighted Average Cost of Capital*) už praėjusį ataskaitinį laikotarpį, proc.

C_{Įrenginio} – GPI teikiamų paslaugų savikainos suma, Eur.

Jei apskaičiuotas A yra mažesnis nei WACC_{Bendrovės}, nustatoma, kad A = WACC_{Bendrovės}.

Peržiūrėjus pagrįsto pelno apskaičiavimo ataskaitą, nustatyta, kad joje pagrįstas pelnas paskirstytas galutinėms paslaugoms pagal atitinkamos galutinės paslaugos teikimui naudojamo kapitalo apimtį. Tačiau pažymėtina, kad, kaip minėta šios ataskaitos 2.7 papunktyje, *pagrįstas pelnas turėtų būti išskirtas kaip atskira išlaidų grupė išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms ataskaitoje*.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, kaip nurodyta šios ataskaitos 2.9 papunktyje, įstatinis kapitalas, kuris yra nuosavo kapitalo dalis, verslo vienetams buvo paskirstytas 2019 m. pabaigoje proporcingai ilgalaikio turto ir dotacijų likutinių verčių skirtumui, o vėliau nebuvo perskirstytas. Taip pat yra verslo vienetų, kuriems yra priskirtas tam tikras įstatinis kapitalas, tačiau nėra priskirta jokio ilgalaikio turto (verslo vienetas X000), bei verslo vienetų, kuriems yra priskirtas tam tikras ilgalaikis turtas, tačiau nėra priskirta jokio įstatinio kapitalo (verslo vienetai X012, X013, X014, X015; dalis jų yra nauji, palyginti su 2019 m. verslo vienetais). Todėl yra pagrindo teigti, kad nuosavo kapitalo vertės, kuriomis remiantis apskaičiuoti galutinių paslaugų pagrįsti pelnai, gali būti netinkamai nustatytos ir dėl to iškraipomi pagrįsto pelno skaičiavimai. Žr. šios ataskaitos 2.9 papunktyje pateiktą rekomendaciją dėl įstatinio kapitalo perskirstymo verslo vienetams.

4. Patikrinimas, ar valdytojas 2021 m. nesuteikė paskolų geležinkelio įmonėms (vežėjams) arba negavo paskolų pažeisdamas Kodekso 24¹ straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas

²⁶ Patvirtintas RRT direktoriaus 2020 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. IV-139 „Dėl Geležinkelių transporto veiklų apskaitos atskyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Kodekso 24¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad valdytojas negali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti paskolos geležinkelio įmonėms (vežėjams), o geležinkelio įmonės (vežėjai) negali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti paskolos valdytojui, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nustatytą atvejį.

Kodekso 24¹ straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad vertikaliosios integracijos įmonių grupės juridiniai asmenys vieni kitiems paskolas teikia, išmoka, grąžina ir moka palūkanas pagal Lietuvos banko skelbiamą suteikiamų paskolų vidutinę paskolų palūkanų normą. Tokių paskolų teikimo sąlygos nustatomos įvertinus įmonės, kuriai ketinama suteikti paskolą, rizikingumą.

Remiantis valdytojo aiškinamuoju raštu ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės narių tarpusavio paskolų ataskaita nustatyta, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupėje valdytojas lėšas skolino ir skolinosi pagal tarpusavio skolinimosi sistemą „CashPool“. Pagal šią sistemą atskiros skolinimosi sutartys kiekvienu skolinimo(si) atveju nėra sudaromos. Remiantis informacija, valdytojo pateikta AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės narių tarpusavio paskolų ataskaitoje, nustatyta, kad skirtingoms grupės įmonėms taikytos skirtingos palūkanų normos. Remiantis valdytojo paaiškinimu, palūkanų normos buvo nustatytos įvertinus konkrečios įmonės riziką, o įmonių rizikos vertinimą atliko išorės konsultantai (konkrečiai – UAB „PricewaterhouseCoopers“).

Kiek buvo galima įvertinti remiantis Didžiosios knygos sąskaitų išrašu, nustatyta, kad paskolų išorės įmonėms neteikta, o išorės paskolos gautos tik iš finansinių institucijų, t. y. paskolų iš geležinkelių įmonių (vežėjų) nebuvo gauta.

RRT vertinimu, valdytojo suteiktos ir gautos paskolos atitiko Kodekso 24¹ straipsnio 2 ir 3 dalių nuostatas.

V. TEIKTŲ PASTABŲ APIBENDRINIMAS IR IŠVADA

RRT vertinimu:

1) valdytojas keliais etapais pateikė visas Apraše reikalaujamas metinio ataskaitų rinkinio ataskaitas;

2) pateiktos ataskaitos turi trūkumų, kurie išdėstyti šios ataskaitos IV skyriaus 2 dalyje „Pagal Aprašo 27 punktą metiniame ataskaitų rinkinyje ir jo papildymuose pateiktos informacijos atitikties Aprašo reikalavimams patikrinimai“; pagrindiniai trūkumai:

- nepateiktas išlaidų paskirstymo eigos (principų ir etapų) aprašymas, kuriame būtų nuosekliai išdėstyta išlaidų paskirstymo nuo Didžiosios knygos sąskaitų tarp visų KC, verslo vienetams ir galutinėms paslaugoms procedūra ir principai, kaip reikalaujama Aprašo 8.3 papunktyje;

- ne visos išlaidos priskirtos kaštų centrams ir (atitinkamai) vidaus veikloms;

- į Išlaidų paskirstymo aprašą įtraukti ne visi kaštų centrai, kurie faktiškai naudojami paskirstant išlaidas;

- išlaidų paskirstymo ataskaitose nėra išskirtas pagrįstas pelnas kaip atskira išlaidų grupė, kaip reikalaujama Aprašo 24 punkte;

- išlaidų paskirstymo ataskaitos nesuteikia galimybės atsekti išlaidų rūšių (išlaidų elementų ir darbų tipų) judėjimo išlaidų paskirstymo galutinėms paslaugoms grandinėje, nėra aiškūs išlaidų paskirstymo etapai;

- turto ir įsipareigojimų paskirstymo verslo vienetams ataskaitose nėra aiškiai nurodytos taikomos nešiklių vertės ir jų skaičiavimai, kurie suteiktų galimybę aiškiai ir nedviprasmiškai identifikuoti visus turto ir (ar) įsipareigojimų paskirstymo ir perskirstymo verslo vienetams etapus (lygmenis) bei ekonominę logiką, kaip reikalaujama Aprašo 27.8 papunktyje;

3) valdytojas taiko veiklų apskaitos atskyrimo sistemą, tačiau:

- joje yra išskirti ne visi Apraše reikalaujami išskirti verslo vienetai;

- taikant esamą verslo vienetų balansų sudarymo metodiką, verslo vienetų balanso ataskaitose bendra nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų suma gaunama papildomai įvedus balansuojamąją sumą, nes verslo vienetų balansai daugiausia sudaromi balanso ataskaitos straipsniams taikant nešiklius, kurie lemia didelius bendrų turto ir nuosavo kapitalo / įsipareigojimų sumų skirtumus.

4) AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupėje valdytojas paskolas grupės narėms teikia ir iš jų gauna komercinėmis sąlygomis.

Atsižvelgdama į šioje ataskaitoje išdėstytus 2021 m. metinio ataskaitų rinkinio patikrinimo rezultatus, RRT daro išvadą, kad valdytojo 2021 m. metinis ataskaitų rinkinys ir apskaitos atskyrimo sistema atitinka daugelį Aprašo reikalavimų, tačiau yra trūkumų. RRT prašo iki 2022 m. metinio ataskaitų rinkinio pateikimo termino pabaigos, t. y. iki 2023 m. birželio 1 d., pašalinti trūkumus, vadovaujantis šioje ataskaitoje nurodytais būtiniais ir rekomenduojamais pataisymais.

ATASKAITOS PRIEDAI

1 priedas. Regioniniai techniniai kaštų centrai

Techninis kaštų centras		Išlaidų paskirstymo aprašo eilutės, kurias apima regioninis tarpinis kaštų centras
Kodas	Pavadinimas	
XK101	Vilniaus regiono kelių ūkis	2980–3073
XK102	Kauno regiono kelių ūkis	3075–3213
XK103	Šiaulių regiono kelių ūkis	3215–3314
XK104	Klaipėdos regiono kelių ūkis	3316–3396
XR101	Vilniaus regiono automatikos ir ryšių ūkis	3398–3493
XR102	Kauno regiono automatikos ir ryšių ūkis	3495–3633
XR103	Šiaulių regiono automatikos ir ryšių ūkis	3635–3731
XR104	Klaipėdos regiono automatikos ir ryšių ūkis	3733–3813
XE101 / XT101	Vilniaus regiono elektros tiekimo ūkis	3815–3945
XE102	Kauno regiono elektros tiekimo ūkis	3947–4058
XE103	Šiaulių regiono elektros tiekimo ūkis	4060–4159
XE104	Klaipėdos regiono elektros tiekimo ūkis	4161–4241
XP101	Vilniaus regiono pastatų ūkis	4243–4338
XP102	Kauno regiono pastatų ūkis	4340–4451
XP103	Šiaulių regiono pastatų ūkis	4453–4549
XP104	Klaipėdos regiono pastatų ūkis	4551–4631
XM101	Vilniaus regiono eismo ūkis	4633–4728
XM102	Kauno regiono eismo ūkis	4730–4868
XM103	Šiaulių regiono eismo ūkis	4870–4969
XM104	Klaipėdos regiono eismo ūkis	4971–5051

2 priedas. 2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu paslaugų, teiktų AB „LTG Infra“ valdomuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose, sąrašas

2021–2022 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu paslaugų, teiktų AB „LTG Infra“ valdomuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose, sąrašas

Eil. Nr.	Geležinkelių paslaugų įrenginys	Paslaugos pavadinimas	Paslaugos turinys (pateikiamas trumpas aprašymas, be santrumpų)	Paslaugos matavimo vienetas	[kainis Eur (be PVM)]	Paslaugos teikėjas, jo kontaktinis asmuo	Paslaugos teikimo vieta	Paslaugos užsakymo būdas ir forma	Techninės priegrigos sąlygos, kurias būtina žinoti paslaugos užsakovui
1.	I kategorijos keleivių geležinkelio stotys, jų pastatai ir kiti įrenginiai, kelionių informacijos skelbimo ir bilietų įsigijimo paslaugai teikti tinkamos vietos	Naudojimasis keleivių stotimis, jų pastatais ir kitais įrenginiais	Suteikiama galimybė keleiviams naudotis geležinkelio stoties pastatais (jų viešosiomis erdvėmis), keleivių informavimo stendais (švieslentėmis) bei garsine įranga (išskyrus naudojamasi bilietų pardavimo erdvėmis).	Keleivinio traukinio sustojimas (vnt.)	I kat. Stotyse – 15,92 Eur; II kat. Stotyse – 3,16 Eur		Geležinkelio stotys ir stotelių, kuriose sustoja keleiviniai traukiniai	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	Keleivių stotelių sąrašai pagal kategorijas skelbiami GPJ aprašuose internetinėje svetainėje adresu: https://ltginfra.lt/gelezinkeliu-paslaugu-irenginiai
2.	II kategorijos keleivių geležinkelio stotys, jų pastatai ir kiti įrenginiai, kelionių informacijos skelbimo ir bilietų įsigijimo paslaugai teikti tinkamos vietos	Naudojimasis bilietų pardavimo erdvėmis	Paslaugos gavėjui geležinkelio stotyje suteikiama plotai ar patalpos įrengti bilietų pardavimo kass ar įrenginius, skirtus automatiniam bilietų pardavimui.	Kvadratinis metras (m²)	I kat. Stotyse – 11,47 Eur; II kat. Stotyse – 4,02 Eur				Kasas įsirengia klientas, suderinęs projektą su infrastruktūros valdytoju.
3.	Kaupiamieji kelnai, traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiai	Naudojimosi geležinkelių paslaugų įrenginiui priskirtais stoties ir (ar) privažuojamaisiais geležinkelio keliais vagonų varymui	Paslaugos gavėjui yra suteikiama galimybė geležinkelių paslaugų įrenginiui (toliau – GPJ) priskirtais geležinkelio stoties bei Valdytojo valdomais privažuojamaisiais geležinkelio keliais traukti pirmyn ir atgal vagonus nuo geležinkelio stoties asies arba kelyno asies (kelyno asis taikoma tik Kauno ir Klaipėdos stotyse, kuomet vagonai atvyksta ne į pagrindinį Kauno ar Klaipėdos stotį, o į prie Palėmono ar Pausio kelyno prijungtus kelynos tiesias iš tarpstotio) iki Valdytojo valdomo GPJ priskirto stoties (jei Valdytoju nepriklausantis privažuojamasis keliais jungiasi tiesiogiai su stoties keliu) ar privažuojamojo geležinkelio kelo ribos (yra taikomos papildomos išimties***).	Geležinkelių riedmens kilometras (vagono km)	0,63 Eur*** [sigalioja nuo 2022.04.01]; 1,77 Eur [galioja iki 2022.03.31]	AB „LTG Infra“ Infrastruktūros paslaugos	Atitinkama geležinkelio stotis	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugų užsakymo forma arba Paslaugos užsakymas***.	Manevrinis ir vagonų atkabinimo klientas atlieka savo įėjomis.
4.		Naudojimasis geležinkelių riedmenų formavimo ir manevravimo įrenginiais	Paslaugų gavėjui suteikiama galimybė atlikti sąstatų išskirstymą vagonų grupėmis arba naujam sąstatui sukauptų vagonų išdėstymą suteiktam prieigą prie geležinkelio stoties kelių, išsūmų, signalizacijos įrenginių ir kitų įrenginių (netaikoma lokomotyviui, SGR ir SGR atliekančiam lokomotyvo funkciją), kai atliekami geležinkelių riedmenų varymai į stoties krovos ir (ar) privažuojamuosius keliuos.	Vagonų skaičius (vnt.)	2,69 Eur** [sigalioja nuo 2022.04.01]; 3,58 Eur [galioja iki 2022.03.31]		Atitinkama geležinkelio stotis	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugų užsakymo forma***.	
5.		Naudojimasis geležinkelių paslaugų įrenginiais geležinkelių riedmenų laikymui	Paslaugos gavėjui yra suteikiama viešosios geležinkelių infrastruktūros geležinkelio stoties keliai riedmenų laikymui. Riedmens laikymas paslaugų įrenginyje suprantamas kaip dėl bet kokios priežasties geležinkelių riedmens buvimas paslaugų įrenginyje virš 24 val.	Valanda	0,0641 Eur*		Atitinkama geležinkelio stotis	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	
6.	Kaupiamieji kelnai, traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiai	Naudojimasis tarpvėžio keitimo mechanizmu	Paslaugos gavėjui yra suteikiama galimybė traukti geležinkelių riedmenis su plotį keičiančiais asirčiais per tarpvėžio keitimo mechanizmą Mockavos geležinkelio stotyje.	Vagonų skaičius (vnt.)	15,16 Eur	AB „LTG Infra“ Infrastruktūros paslaugos	Mockavos geležinkelio stotis	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	Nėra
7.	Kaupiamieji kelnai, traukinių formavimo ir manevravimo įrenginiai	Naudojimasis vagonų skirstymo kelnais	Paslaugos gavėjui suteikiama galimybė naudotis skirstymo kelnais (įskaitant ir skirstomojo kelnio išsūmą) sąstatams išformuoti ir surformuoti.	Vagonų skaičius (vnt.)	0,61 Eur** [sigalioja nuo 2022.04.01]; 1,83 Eur [galioja iki 2022.03.31]	AB „LTG Infra“ Infrastruktūros paslaugos	Atitinkama geležinkelio stotis	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugų užsakymo forma***.	Manevrinis ir vagonų atkabinimo veiksmus klientas atlieka savo įėjomis
8.	Krovinių terminalai (VIT) Krovinių terminalai (KIT)	Ivairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių intermodalinė krovos ir aptarnavimas	Paslauga, kuri gali būti teikiama geležinkelio įmonėms (vežėjams) ir Geležinkelių transporto kodekso 28 straipsnio 3 dalyje nurodytomis įmonėms iš anksto suderinusiomis krovimui skirtų įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių pristatymą į Paslaugų teikimo vietą. Ši Paslauga apima įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių perkrovimą nuo vienos geležinkelio platformos ant kitos geležinkelio platformos; įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių perkrovimą nuo geležinkelio platformos ant automobilio platformos; įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių perkrovimą nuo automobilio platformos ant geležinkelio platformos; įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių nukrovimą nuo geležinkelio platformos į aikštelę nemokamam saugojimui iki 15 d. ir įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių pakrovimą iš aikštelės ant geležinkelio / automobilio platformos; įvairiarūšio transporto vienetų sąstatų ir vagonų grupių sukeitimą vietomis ant vienos geležinkelio platformos.	Valanda	213,81 Eur	AB „LTG Infra“ Infrastruktūros paslaugų intermodaliniai terminalai	Vilniaus intermodalinis terminalas, adresu Terminalo g. 8, Vilnius arba Kauno intermodalinis terminalas, adresu Palėmono g. 78, Kaunas.	Užsakymas teikiamas el. paštu arba per prieigą prie Terminalų operacinės sistemos užsakymų bloko.	Techninės sąlygos paskelbtos GPJ aprašuose adresu: • VIT: https://ltginfra.lt/gelezinkeliu-paslaugu-irenginiai • KIT: https://ltginfra.lt/gelezinkeliu-paslaugu-irenginiai
9.	Krovos terminalai (Krovos aikštelės)	Naudojimasis Vilniaus regiono krovos aikštelėmis Naudojimasis Kauno regiono krovos aikštelėmis Naudojimasis Klaipėdos regiono krovos aikštelėmis Naudojimasis Šiaulių regiono krovos aikštelėmis	Paslaugos gavėjui suteikiama galimybė iškrauti / pakrauti krovinį, jį laikyti ar saugoti nurodytame plote.	Kaina mėnesiui už vieną kvadratinį metrą (m²)	Vilniaus – 0,231 Eur; Kauno – 0,147 Eur; Klaipėdos – 0,263 Eur; Šiaulių – 0,137 Eur.	AB „LTG Infra“ Infrastruktūros paslaugos	Atitinkami krovos terminalai	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį, Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	Nėra

Eil. Nr.	Geležinkelių paslaugų įrenginys	Paslaugos pavadinimas	Paslaugos turinys (pateikiamas trumpas aprašymas, be santrumpų)	Paslaugos matavimo vienetas	Įkainis Eur (be PVM)	Paslaugos teikėjas, jo kontaktinis asmuo	Paslaugos teikimo vieta	Paslaugos užsakymo būdas ir forma	Techninės prieigos sąlygos, kurias būtina žinoti paslaugos užsakovui
10.	Techninės pagalbos įrenginiai	Avarių likvidavimas GPJ	Paslaugos gavėjui yra suteikiama pagalba likviduojant geležinkelių transporto katastrofų, geležinkelių transporto eismo įvykių ir geležinkelių transporto riktų padarinius.	Paslauga	Užmokestis apskaičiuojamas pagal formulę: $P_k = (V_i \times V_{sk}) + S_i + (M_i \times Q_i) + (K_i \times Q_i) + (E_i \times Q_i) + T_i + (K_{li} \times Q_i) + N + V + WACC$, kur: P _k – užmokestis už avarių likvidavimo GPJ paslaugą (Eur); V _i – valandinis darbuotojo, teikiančio paslaugą įkainis; V _{sk} – valandų skaičius; S _i – socialinio draudimo įmokos procentas nuo (V _i × V _{sk}); M _i – paslaugos teikimo metu galiojanti sunaudotos medžiagos kaina; K _i – paslaugos teikimo metu galiojanti sunaudoto kuro, tepalų kaina; E _i – paslaugos teikimo metu galiojanti sunaudotos elektros energijos kaina; T _i – paslaugos teikimo metu naudoto turto nuosėdėjimas; K _{li} – paslaugos teikimo metu galiojanti kitų patirčių sąnaudų kaina; Q _i – paslaugos teikimo metu patirtų sąnaudų kiekis; N – neatsiogosinės sąnaudos; V – veiklos sąnaudos; WACC – pagrįstas pelnas (angl. Weighted Average Cost of Capital), (Eur).	AB „LTG Infra“	Paslauga teikiama tik AB „LTG Infra“ geležinkelio keliuose	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį. Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	Nėra
11.	Pagal GTK: Papildoma paslauga – traukos srovė	Traukos teikimas srovės	Paslauga suteikianti elektros energiją elektriniams traukiniui judėti.	Kilovatvalandė (kWh)	Užmokestis apskaičiuojamas pagal formulę: $E = R \times e \times e$, kur: E – traukos srovės teikimo užmokestis (Eur); R – elektros energijos – suvarotos aktyviosios, suvarotos reaktyviosios, generuotos reaktyviosios ir galios dedamosios, reikalinga geležinkelių riedmenų traukai užtikrinti, kiekis (kWh); e – elektros energijos, suvarotos aktyviosios, suvarotos reaktyviosios, generuotos reaktyviosios ir galios dedamosios, reikalingos geležinkelių riedmenų traukai užtikrinti, vienos kilovatvalandės kaina, nustatoma elektros energijos tiekėjų (Eur/kWh).	AB „LTG Infra“ infrastruktūros paslaugos	Atitinkamose elektrifikuotose geležinkelio linijose	Prašymas sudaryti paslaugų teikimo GPJ sutartį. Paslaugų teikimo GPJ sutartis, Paslaugos užsakymas***.	Techninės sąlygos paskelbtos Viešosios geležinkelių infrastruktūros 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio tinklo nuostatose adresu: https://ltinfra.lt/tinklo-nuostatai

Pastaba. Įkainiai patvirtinti 2020.12.15 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. JS(LGI)-593 „Del Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdomuose geležinkelių paslaugų kainų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas).
Pakeistas Įsakymas išdėstytas nauja redakcija ir patvirtintas 2021.02.26 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. JS(LGI)-58, o atskiri pakeitimai atlikti pakeičiant įsakymą Nr. JS(LGI)-389, 2022.04.06 įsakymo pakeitimas Nr. JS(INFRA)-52/2022

*Įkainis patvirtintas 2021.02.26 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. JS(LGI)-58.

*Paslaugos pavadinimas pakeistas 2021.12.17 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. JS(LGI)-389.

**Įkainis patvirtintas 2022.04.06 AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus įsakymu Nr. JS(INFRA)-52/2022.

***Detalės informacija apie paslaugoms teikti taikomas išimtis ir paslaugos užsakymą pateikta Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo valdomuose geležinkelių paslaugų įrenginiuose teikiamų su geležinkelių transportu susijusių pagrindinių ir (ar) papildomų paslaugų teikimo 2021–2022 metų tarnybinio traukinių tvarkaraščio galiojimo laikotarpio taisyklėse.